

Mudina turpināt sadarbību. Ukrainas Republikas Odesas apgabala Baltas pilsētas vadītājs Sergijs Mazurs (foto – centrā) uzskata, ka kopā ar Balvu novada pašvaldību jāizstrādā sadarbības plāns 2025.gadam.

Slava Ukrainai! Varoņiem slava!

Edgars Gabranovs

2023.gada 6.oktobrī Balvu novada domes priekšsēdētājs Sergejs Maksimovs un Baltas pilsētas vadītājs Sergijs Mazurs ZOOM platformā oficiāli parakstīja Sadarbības līgumu ar Ukrainas Republikas Odesas apgabala Baltas pilsētas pašvaldību. Jau novembrī Ukrainas delegācija ciemojās Balvos, kad līgumu parakstīja klātienē. Kā norit sadarbība?

Pirms gada, Lāčplēša dienā, S.Mazurs balveniešiem un pilsētas ciemiņiem atgādināja, ka kopš 2021.gada 24.februāra Ukraina cīnās par sevi, par savu zemi, par savu tautu un visu Eiropu, piebilstot: "Paldies, ka šajā grūtajā brīdī palīdzat mums." Šonedēļ pirms Balvu novada domes Finanšu komitejas sēdes ukraiņu draugi mudināja turpināt sadarbību, aicinot pārrunāt nākotnes ieceres. "Šodien kopā ar mani ir vietnieki, kā arī jaunieši, kuri aktīvi iesaistās pašvaldības darbā. Gribētu apspriest 2025.gada sadarbības vīzijas. Piemēram, par bērnu rehabilitāciju jūsu valstī kādā kopējā projektā. Tie ir bērni, kuru vecāki ir krituši, bezvēsts pazuduši vai atrodas gūstā. Gribētos, lai mūsu un jūsu skolēni varētu kontaktēties. Tāpat aicinām pievērst uzmanību projektiem, tostarp piesaistot Norvēģiju un citas valstis. Paralēli tam vajadzētu turpināt sadarbību izglītības un kultūras sfērā, ko realizēt ir nosacīti vieglāk," paskaidroja Baltas pilsētas vadītājs.

S.Maksimovs atzina, ka sadarbība jāturpina: "Piedāvāju nākamnedēļ organizēt attālinātas tikšanās katrā konkrētajā sfērā. Piemēram, izglītība ar izglītību, kultūra ar kultūru, komunāla

saimniecība ar komunālo saimniecību. Pieļauju, ka jūsu bērni varētu apmeklēt mūsupusē organizētās vasaras nometnes." S.Mazurs piekrita, ka šādas lietišķas tikšanās būs noderīgas, atgādinot, ka kara plosītajā Ukrainā vajadzību ir ļoti daudz: "Jūs jau droši vien zināt, ka Krievija 21.novembra rīta uzbrukumā Dņipro pirmo reizi izmantojusi starpkontinentālo ballistisko raķeti "Rubež". 17.novembrī netālu no mums tika iznīcināta apakšstacija, kas nodrošināja elektrību Odesas apgabala ziemeļu daļā. Arī šobrīd darbu nodrošinām ar ģeneratoru palīdzību. Šodien pulksten 8.30 beidzās trauksme un skolēni devās uz mācību iestādēm. Prioritāte fronteī ir automašīnas, ģeneratori, radio elektroniskās aizsardzības ierīces, droni, pretvirusu zāles, medicīnas turniketi. Situācija ir sarežģīta Kurskas virzienā, kā arī Pokrovskas un Zaporozhes apgabalos, kur ienaidnieki pastiprinājuši uzbrukumus. Mums jūsu palīdzība ir ļoti vajadzīga."

Balvu novada vadītājs, tautjāts, kā sokas ar sadarbību, pastāstīja, ka notikušas vairākas tikšanās, tostarp Briselē, kur Norvēģijas kolēģis aktīvi veido jaunu atbalsta programmu, jo šobrīd projektu atbalsta programmās Latvijai ir ierobežotas iespējas startēt, jo nav kopējas robežas ar Ukrainu: "Tāpat sadarbībā ar uzņēmējiem un nevalstiskajām organizācijām no mūsupuses uz Baltu nosūtītas vairākas mašīnas. Pateicoties Balvu un Gulbenes slimnīcu apvienībai nosūtījām medikamentus. Nesen Ukrainas draugi lūdza palīdzēt ar ģeneratoriem. Trīs nosūtījām. Būsim godīgi, cilvēki no kara ir noguruši, tāpēc sadarbības partneri par sevi cenšas atgādināt. Viņiem svarīgs arī morāls atbalsts."

Īsziņas

Nākamajā
Padugumā

- **Vieta, kur atdzimt no jauna**
Ciemojamies Kurmenē
- **Labie vārdi**
Laiks pateikties

Iedegs eglīti Balvos

1. decembrī plkst. 17.00 laukumā pie Balvu Kultūras un atpūtas centra Lielās egles iedegšanas muzikāls pasākums "Ziemassvētku eglītes stāsts" kopā ar ezi un Ziemassvētku vecīti.

Jaundzimušo skaits samazinās

Šī gada pirmajos deviņos mēnešos reģistrēti 9 716 jaundzimušie, kas ir par 1 419 jaundzimušajiem jeb 12,7% mazāk nekā 2023. gada attiecīgajā laika periodā, liecina Centrālās statistikas pārvaldes provizorisks dati. Dzimušo skaits turpina sarukt un pirmo reizi deviņu mēnešu laikā nav sasniedzis 10 tūkstošus. Vislielākais dzimušo skaits bija jūlijā – 1 132 bērni, vismazākais – februārī – 1 029. 2024.gada pirmajos deviņos mēnešos reģistrēti 19 531 mirušais – par 1 018 jeb 5,0% mazāk nekā pagājušajā gada deviņos mēnešos. Tas ir mazākais

reģistrētais mirušo skaits attiecīgajā laika periodā kopš 1971.gada.

Sākusies kampaņa

22.novembrī Labklājības ministrija uzsāka jaunu informatīvu kampaņu "Dāvā bērniem mīlošu ģimeni!". Tās mērķis ir rosināt iedzīvotājus kļūt par uzņemošo ģimeni, samazināt institucionālā aprūpē esošo bērnu skaitu, kā arī mazināt aizspriedumus pret bērniem, kuri ir palikuši bez vecāku gādības. 2023. gadā kopumā ārpusģimenes aprūpē tika nodrošināta 5286 bērniem, no kuriem 1323 bērni ievietoti audžuģimenē, 3445 bērni – aizbildņa ģimenē, bet 518 bērni – ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijā.

Vārds žurnālistam

Artūrs Ločmelis

Aizvadītā nedēļa atkal nesā traģiskas vēstis par bojāgājušajiem uz Latvijas ceļiem. Viens nāvējošs ceļu satiksmes negadījums notika pie Augšligatnes, bet otrs – Valmieras novada Dikļu pagastā. Rezultātā – divas izdzīvušas dzīvības, kuru vairs nekad nebūs starp mums, un vārdos neizsakāmas bēdas bojāgājušo radniekiem. Katra uz ceļa zaudētā dzīvība (un ne tikai uz ceļa) ir arī kārtējais lielais trieciens mūsu centieniem izveidot tādu vidi, kas būtu droša ikvienam, tajā skaitā autovadītājiem. Daudzi par to gan pasmīnēs un jautās, – kas tad tik ievērojams ceļu infrastruktūrā izdarīts? Tas tieši, šādi smīkņāšanai ir visnotaļ stingrs pamats. Vienlaikus jāmet liels akmens arī pašu autovadītāju *dārziņā*, kuru (ne visu, protams) inteliģences trūkums un pārlietu agresīvās izpausmes uz autoceļiem rada riskus ne tikai pašiem, bet arī pārējiem satiksmes dalībniekiem. Statistikas cipari gan liecina, ka šogad avārijās bojāgājušo skaits samazinājies, taču vienlaikus pieaudzis administratīvo pārkāpumu skaits. Proti, šogad desmit mēnešos avārijās gājuši bojā 89 cilvēki, pērn šajā pašā laikā – 109, bet vēl gadu iepriekš – 96, kas līdz šim visa gada nogrieznī bijis vismazākais rādītājs Latvijas vēsturē. Nupat Saeima jau divreiz noraidījusi priekšlikumus par iespēju piemērot naudas sodu līdz desmit eiro par ātruma pārsniegšanu līdz desmit kilometriem stundā. Savukārt Satiksmes ministrija ir pretējās domās un pauž apņēmību atkārtoti virzīt šo priekšlikumu, lai panāktu tā dēvēto nulles toleranci pret ātruma pārkāpšanu – līdzīgi, kā tas ir gan Igaunijā, gan arī daudzās citās Eiropas Savienības dalībvalstīs. Cik šāda priekšlikuma nostiprināšana likumā un ieviešana reālajā dzīvē būtu lietderīga, jautājums ļoti diskutabls. Vēl jo vairāk tādēļ, ka tā vietā, lai rūpīgi sekotu līdz satiksmei, autobraucēju skats līdz ar to pārsvarā būs pievērsti tikai tam, lai spidometra bultīņa, nedod Dievs, neuzlēktu kaut par vienu km/h augstāk, nekā atļauts. Vai tas neradīs lieku, nevajadzīgu bīstamību?

Autovadītāj, kā domā Tu?

Latvijā

Datu noplūde no pašvaldību sistēmas. "Latvijas Televīzijas" raidījums "de facto" ziņo, ka oktobra beigās un novembra sākumā no pašvaldību informācijas sistēmas noplūda ievērojams datu apjoms. Atsevišķas personas bija piekļuvušas gandrīz visu Latvijas pašvaldību iedzīvotāju vārdiem, uzvārdiem, personas kodiem un deklarētajām adresēm, kā arī dažu pašvaldību darbinieku datiem un dokumentu aprakstiem jeb metadatiem. Tā bijusi lielākā no līdz šim zināmajām datu noplūdēm, tādēļ speciālisti iesaka iedzīvotājiem turpmāk būt vēl uzmanīgākiem, jo pastāv risks, ka nokopētos datus centīsies pielietot krāpnieki.

Aizdomas par mānīšanos ar analizēm. Pagājušajā nedēļā uzsniga pirmais sniegs, un uz Latvijas ceļiem jāsāk kaisīt šovasar "Latvijas autoceļu uzturētāja" noliktavās savestā Marokas sāls. Taču, kā vēsta TV3 raidījums "Nekā Personīga", īsi pirms aukstā laika iestāšanās atklājās, ka vienā no noliktavām sāls ir pārāk mitra. Tomēr "Latvijas autoceļu uzturētājs", iespējams, atradis veidu, kā sliktu sāli kaisīt uz autoceļiem. Proti, ir aizdomas par mānīšanos ar sāls analizēm, kas nosaka tā mitrumu.

Uzblīdušās valdes joprojām pastāv. Pirms diviem gadiem Valsts kontrole publicēja kritisku atzinumu pēc revīzijas septiņās Latvijas mazajās ostās. Piemēram, Skultes osta ir lielākā no mazajām ostām. Lai arī tās pārvaldē strādā daži cilvēki, viņu darbu uzrauga deviņi valdes locekļi. Starp tiem ir četri valdes locekļi, kurus šajā amatā iecēlušas ministrijas. Par sēdi katrs darbinieks saņem minimālo algu. Gadā, kopā ar nodokļiem, valdes darbs izmaksā simts tūkstošus eiro. Tas nozīmē, ka ministriju darbinieki par vienu līdz divu stundu attālināto sapulci saņem ap 700 eiro. Likums paredz, ka sēdes jāsasauca ne mazāk kā reizi trīs mēnešos. Tomēr Skultes ostā sēdes notiek praktiski katru mēnesi.

(Ziņas no interneta portāliem www.delfi.lv, www.apollo.lv, www.tvnet.lv)

Rokdarbi

Plecu lakatu izstāde Baltinavā

Līdz 30.novembrim Baltinavas kultūras nama mazajā zālē ir iespēja aplūkot AIJAS KEIŠAS austu plecu lakatu izstādi "Ar siltu lakatu appleciem...".

Izstādē skatāmi 60 krāsaini, silti un pamatīgi lakati, ko rokdarbniece darinājusi pēdējās ziemās, jo Aija arī lielākoties ziemā, citiem gadalaikiem, kā pati atzīst, ir citi vaļasprieki. 2018.gadā A.Keiša apmeklēja lakatu darināšanas meistardarbnīcas Briežuciemā. "Ilgi domāju, vai man tas varētu patikt. Pasūtīju rāmi un pamazām sāku darināt lakatus. Tas nav mans peļņas avots, bet vaļasprieks, ar ko aizpildu brīvo laiku," stāsta rokdarbniece, atklājot, ka pa šiem gadiem tapuši jau 200 lakati, no kuriem daļa, tā teikt, ir devusies tautās, jo austs lakats ir skaista un vērtīga dāvana.

"Neuzskatu sevi par audēju, jo šie lakati top rāmi, līdz ar to pareizāk būs teikt – lakatu darināšana," skaidro baltinaviete. Pirmie gadi, kad apguva lakatu darināšanu, kā atklāj A.Keiša, bijusi tāda kā taustiņš rokdarbu pasaulē. Pamazām nāca apjaušma, ka šāda nodarbe patīk, ka ir interesanti izvēlēties katram lakatam savu krāsu salikumu un domāt, kas beigās sanāks. "Ja kas patīk, tad man to vajag ļoti daudz. Man ir ļoti daudz dzijas. Kad gribu aust, izskatu visu dziju, kas ir, un domāju, kas no tā var sanākt. Citreiz

Foto - no personīgā arhīva

Lakati. Citreiz A.Keiša lakatu noauž divās dienās, jo ātrāk gribas redzēt galarezultātu, citreiz 4 – 5 dienās vai pat pēc mēneša, ja, kā pati teic, kavējas iedvesmas mūza.

mūza atnāk pati no sevis, bet citreiz nenāk. Tāpēc ilgi domāt nedrīkst, labāk ir uzreiz paņemt vienu tuvējo kamolu un pārējos pieskaņot klāt. Man patīk biezie lakati, patīk dzijas kombinēšanas un likšanas process," stāsta Aija. Rokdarbu darināšanas laikā viņa klausās mūziku un ļaujās dažādām domām, kas, kā pati vēlāk sapratusi, atspoguļojas lakatu rakstos un toņos. Ir lakati, kas, gribot vai negribot, vēsta par gadskārtu svētkiem – Lieldienu gaidīšanas darbs ir pavisam atšķirīgs no Ziemassvētku darba. Piemēram, kādās apledojušanas dienās tapis lakats, ko Aija, aplūkojot krāsu toņus, sauc par dimanta vizuļiem. "Ir

man viens lakats, kas darināts tautatērpam, bet ikdienā savus lakatus īpaši nenēsāju. Lakatu ir jāprot *nest*," pārliecināta rokdarbniece. Brīvajos brīžos viņa labprāt darina arī kakla dekorus, nodarbojas ar pērļu izšūšanu, muzicē, un, ja vajag, abas ar māsu vada psalmu dziedāšanu. "Mūsu mamma bija vadošā dziedātāja, arī auda, adīja un izšūva, vēl joprojām ir pilns skapis mammas darināto rokdarbu. Nekad nesūdzos, ka man nav ko darīt," atzīst A.Keiša. Viņas darbi ir ceļojuši uz vairākām izstādēm, priecējot gan pašu rokdarbnieci, gan citus, jo daudzi darinājumi skatāmi vienkopus.

Veido Adventes dekorus

Svētdien ar svecītes iedegšanu atnāks Pirmā advente, kad daudziem no mums mājās būs sarūpēti Adventes vainags. Krišjāņu pagasta iedzīvotāja KLINTA STEMPERE vainadziņus jeb dekorus veido uz koka ripām.

"Agrāk veidoju vairāk kā vainagu no dabas materiāliem, bet, apmeklējot Adventes vainagu darināšanas meistarklasi, ko vadīja Vivita Višņekova, guvu iedvesmu un prasmi veidot dekorus uz koka ripām. Mājās tobrīd bija sagrieztas bērza ripas, paņēmu vienu, izmēģināju un man iepatikās. Iegādājos materiālus un sāku veidot dekorus. Patīk radoši darboties," atklāj Klinta. Uz nelielas koka ripas viņa parasti liek vienu sveci, uz lielākas varētu izvietot četras svecītes, bet rokdarbniece uzskata, ka pietiek arī, ja katrā Adventes svētdienā uz kādu laiku iedez sveci, lai tās pietiktu līdz pašiem Ziemassvētkiem. Kopā ar sveci uz ripas ir arī citi materiāli, piemēram, mākslīgie egļu zariņi, rotājumi, briedīši, pērļītes, pa vidu arī kaut kas no dabīgiem materiāliem – čiekuri, anīsa zvaigznes u.c. "Ik gadu iedez svecītes vainagā, tradīcija nāk no ģimenes, jo vienmēr bērniņā mājās veidoja klasisku Adventes vainagu ar dabīgiem egļu zariem, parasti līdz ceturtajai Adventes svētdienai puse skujņu bija nobirusi," atceras rokdarbniece. Šogad Klinta izmantojis pagājušā gada ripu ar jaunām svecēm: "Ja kādam patīk mani darbi, varu uzmeistarot, iespējams, pagasta tirdziņā piedāvāšu dekorus, bet tirgot nav mans mērķis, vienkārši patīk radoši izpausties." Adventes laiks Klintai nozīmē Ziemassvētku tuvošanos. "Parasti, kad sākas Advente, lauku mājās sev un citiem par prieku iedezam visas lampiņas, kas mums ir, un mums to ir diezgan daudz. Lai arī ir tumšs laiks, tomēr, domājot par Ziemassvētkiem, ir siltuma sajūta. Lai katrā mājā miers, mīlestība un siltums!" novēl Klinta.

Adventes dekors. "Tagad vīram vienmēr jautāju, vai ir kāds bērzs, jo man vajag ripas," smeļ Krišjāņu pagasta iedzīvotāja Klinta. Viņa nāk no Madonas puses, gada tumšajā laikā lasa grāmatas, lej dabīgā vaska svecītes, atbalsta vietējo kultūras dzīvi un piedalās deju kopā "Dzirksteles", kā arī kopā ar ģimeni nodarbojas ar liellopu audzēšanu.

Foto - no personīgā arhīva

Kūka. Klinta ikdienā un svētkos lutina savu ģimeni ar saldiem un sāļiem gardumiem.

Foto - no personīgā arhīva

Lappusi sagatavoja A.Socka

“Rēzeknes Vēstis” kopā ar laikrakstu “Diena” un vairākiem reģionālajiem medijiem – “Latgales Laiks”, “Vietējā Latgales Avīze”, “Vaduguns”, “Ezerzeme”, Grani.lv, radio “Alise Plus” – piedalās projektā “Robežnieki – Latgales stiprie laudis”, kur līdz šī gada nogalei tiks publicēta materiālu sērija par Latgales reģionu pierobežā.

ŠOREIZ STĀSTS PAR PILSĒTU LATGALES SIRDĪ – RĒZEKNI UN RĒZEKNES NOVADU.

LATGALES SIRDĪ

Rositten. Rzežyca. Režica. Rēzekne. Tā mūsu Rēzekne, pilsēta uz septiņiem pakalniem, saukta septiņu gadsimtu laikā. Šogad Rēzekne atzīmēja savu 739. dzimšanas dienu. Pilsēta ar bagātīgu vēsturi, par kuru var stāstīt ļoti daudz.

Pēdējā gada laikā Rēzeknes vārds regulāri izskan valstiskā līmenī: tiek plaši runāts, ka pašvaldība novesta līdz bankrotam un ka parādos esam līdz ausim (miljonu parādos); ka Rēzeknē bija visdārgākā apkure visā Latvijā un arī tagad apkures tarifs nav no mazajiem; ka jaunuzbūvētajam rekreācijas centram nevar atrast investoru; ka pašvaldība ir palikusi bez pašu ievēlētās domes un mēra un tā vietā izcelta pagaidu administrācija; ka pietrūkst līdzekļu ielu uzkopšanai; ka... vai nu visu uzreiz pānskaifisi un vai vajag? Nebūšanu tiešām daudz, bet kā teicis filozofs un jūdu ķēniņš Zālamans: “Ari tas pāries.” Vajadzīgs tikai laiks un gudri darīti darbi.

Neraugoties uz visām nebūšanām, mēs lepojāmies ar savu pilsētu. Mēs milam mūsu pilsētu un priecājamies par tās skaistumu visos gadalaikos.

▼ Atpazīstamākais Rēzeknes simbols ir Latgales atbrīvošanas piemineklis “Vienoti Latvijai”, kas atrodas pilsētas centrā. Piemineklis tautā tiek dēvēts par “Latgales Māru”, un “Latgales Māra” ar zeltītu krustu rokās svēti ikvienu, kas iet, kas brauc tai garām. Piemineklis “Vienoti Latvijai”

▼ Atpazīstamākais Rēzeknes simbols ir Latgales atbrīvošanas piemineklis “Vienoti Latvijai”, kas atrodas pilsētas centrā. Piemineklis tautā tiek dēvēts par “Latgales Māru”, un “Latgales Māra” ar zeltītu krustu rokās svēti ikvienu, kas iet, kas brauc tai garām. Piemineklis “Vienoti Latvijai”

▼ Vēl par Rēzekni jārūnā arī kā par vietu, kur piedzima doma par Latvijas valsti. 1917. gada 26. un 27. aprīlī Rēzeknē norisinājās Pirmais Latgales kongress, kurā pieņēma lēmumu par Latgales apvienošanos ar Kurzemi un Vidzemi vienotā Latvijas valstī. Šis notikums bija ļoti nozīmīgs gan reģionālā, gan valstiskā mērogā un ļāva Latgales iedzīvotājiem sevi apzināties, iekļaujoties vienotā valstiskā veselumā kopā ar pārējiem vēsturiskajiem Latvijas novadiem.

▼ Rēzekne var lepoties arī ar Latgales vēstniecību “Gors”, kas ir Latvijā pirmā no pamatiem uzbūvētā akustiskā koncertzāle. Tā ir viena no ievērojamākajām 2013. gada būvētām Latvijā, kas ir arhitektu Ulda Baloža un Daigas Bikšes kopprojekts.

▼ Kā mūsdienu arhitektūras pērlē jāpiemin centrs bērniem un jauniešiem – ARPC “Zeimuls”, kas tika atklāts 2012. gada 1. septembrī. Ēkas arhitekta Rasa Kalniņa tā dizainā izmantojusi latvju rakstu zīmes, bet būves galvenie celtniecības materiāli ir betons, metāls, stikls un koks.

▼ Turpat atrodas arī Rēzeknes pilskalns, kas atgādina par kādreiz bijušo Livonijas ordeņa laiku. Ordeņa pils nav saglabājusies, vien pilsdrupas, kuru fotogrāfija ar tālumā redzamās Jēzus Sirds katedrāles torniem arī kalpo par Rēzeknes atpazīstamības simbolu.

▼ Vēstures dokumentos Rēzekne minēta 1285. gadā. Pilsētas tiesības tai piešķirtas 1773. gadā.

▼ 2024. g. 1. janvāra statistika vēsta, ka Rēzeknes pilsētas platība ir 17,5 kvadrātkilometri. 2023. gada statistika liecina, ka gada sākumā Rēzeknē bija 26 378 iedzīvotāji, no kuriem 12 801 latvietis, 10 848 – krievi, bet 3156 – citu tautību cilvēki. Vārdu sakot, pilsēta ir daudz nacionāla.

▼ Vēl par Rēzekni jārūnā arī kā par vietu, kur piedzima doma par Latvijas valsti. 1917. gada 26. un 27. aprīlī Rēzeknē norisinājās Pirmais Latgales kongress, kurā pieņēma lēmumu par Latgales apvienošanos ar Kurzemi un Vidzemi vienotā Latvijas valstī.

Šis notikums bija ļoti nozīmīgs gan reģionālā, gan valstiskā mērogā un ļāva Latgales iedzīvotājiem sevi apzināties, iekļaujoties vienotā valstiskā veselumā kopā ar pārējiem vēsturiskajiem Latvijas novadiem.

▼ Rēzeknē 1997. gadā izveidota Rēzeknes speciālā ekonomiskā zona, un tajā darbojas 22 komercsabiedrības.

▼ Lai nodrošinātu iedzīvotājiem atbalstu dažādu problēmu risināšanā, Rēzeknē darbojas 15 nevalstiskās organizācijas.

▼ Atbrīvošanas aleja ir galvenā iela Rēzeknē, tās kopējais garums ir 5,5 km. Tā ir garākā pilsētas iela, savienojot pilsētas ziemeļu un dienvidu robežu.

▼ Viena no pilsētas dabas bagātībām ir Rēzeknes upe, kas 10 km garumā izvijusies starp septiņiem pakalniem. Galvenā tās rota ir upes promenāde, kas ir iecienīta pastaigu vieta. Upes promenāde savieno Olimpisko centru “Rēzekne” un Latgales vēstniecību “Gors”.

▼ Rēzeknes Zaļā sinagoga ir vissenākā koka ēka pilsētā (1845) un vienīgā no 11 sinagogām, kas saglabājusies līdz mūsdienām. Tā ir unikāla senās koka arhitektūras pērlē Rēzeknes vecpilsētas sirdī.

▼ Rēzeknes Zaļā sinagoga ir vissenākā koka ēka pilsētā (1845) un vienīgā no 11 sinagogām, kas saglabājusies līdz mūsdienām. Tā ir unikāla senās koka arhitektūras pērlē Rēzeknes vecpilsētas sirdī.

▼ Rēzeknes Zaļā sinagoga ir vissenākā koka ēka pilsētā (1845) un vienīgā no 11 sinagogām, kas saglabājusies līdz mūsdienām. Tā ir unikāla senās koka arhitektūras pērlē Rēzeknes vecpilsētas sirdī.

▼ Rēzeknes Zaļā sinagoga ir vissenākā koka ēka pilsētā (1845) un vienīgā no 11 sinagogām, kas saglabājusies līdz mūsdienām. Tā ir unikāla senās koka arhitektūras pērlē Rēzeknes vecpilsētas sirdī.

“OTRAS LĪDZĪGAS DEBEŠU PUSES NAV VISĀ PASAULĒ”

Rēzeknes pilsēta ir nesaraucami saistīta arī ar Rēzeknes novadu.

Novada cilvēki mēro savu ceļu uz Rēzekni, kāds te strādā, kāds mācās, kādam jākārto darīšanas valsts iestādēs vai jāapmeklē medicīnas iestādes, veikali vai kultūras pasākumi.

▼ Rēzeknes novada platība – 2809,12 kvadrātkilometri, to veido 28 pagasti un Viļānu pilsēta.

▼ Rēzeknes novads atrodas netālu no Latvijas valsts un arī visas Eiropas Savienības austrumu robežas ar Krieviju un Baltkrieviju.

▼ Rēzeknes novads ir viens no bagātākajiem novadiem Latvijā ar kultūras pieminekļiem. Valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu sarakstā ir iekļauti 2521 Jāizceļ Franča Trasuna muzejs

“Kolnasāta” Sakstagala pagastā. Tas ierīkots garīdznieka, politiķa, literāta, kultūras un sabiedriskā darbinieka Franča Trasuna dzimtajās mājās. Francis Trasuna 1917. gadā vadīja Latgales kongresu Rēzeknē, kurā tika pieņemts lēmums par Latgales apvienošanos ar pārējiem Latvijas novadiem.

▼ Novada lielākie rūpniecības uzņēmumi ir RSEZ SIA “Verems” Vērēmu pagastā, RSEZ SIA “LEAX Rēzekne” Ozolaines pagastā. Lauksaimniecības sfērā aktīvi darbojas SIA “Sprūževa M” Griškānu pagastā. Novads nav iedomājams bez “Viļānu selekcijas un izmēģinājumu stacijas”, AS “Lopkopības izmēģinājumu stacija “Lat-

gale”, lauksaimniecības pakalpojumu kooperatīvās sabiedrības “Viļāni”.

▼ Rēzeknes novada vārdu spodrina arī daudzie amatnieki, zemnieki, mājažotāji, dzejnieki u. c. aktīvi un radoši cilvēki.

▼ Rēzeknes novada teritorijā spoguļojas 183 ezeri, kas lielāki par 1 ha. Rāznas ezers, saukts arī par Latgales jūru, ir lielākais pēc ūdens tilpuma, otrs pēc teritorijas ezers Latvijā (57,56 kv.km). Lubāna ezers (82 kv.km) ir Latvijas lielākais ezers, vislielākais iedambētais ezers Eiropā.

▼ Vīrs novada paceļas Mākonkalns (249 m v. j. l.), saukts arī par Padebešu kalnu. Bet Lielais Liepu kalns (289,3 m v. j. l.) ir Latgales augstākā un Latvijā trešā augstākā virsotne, kurā uzbūvēts koka skatu tornis (34 m). Tā ir augstākā brīvi pieejamā skatu vieta Latvijā (323 m v. j. l.).

Rēzeknes novadu trāpīgi raksturo rakstnieka Jāņa Klīdzēja teiktie vārdi: “Otras līdzīgas debešu puses nav visā pasaulē.”

“MĒS NEDRĪKSTĀM PALIKT SAVU PROBLĒMU BURBULĪ”

Monvīds ŠVARCS, Rēzeknes novada domes priekšsēdētājs, Rēzeknes novada domes deputāts

– Cik droši mēs varam justies, dzīvojot ne pārāk tālu no robežas?

– Šobrīd jāsaka: mēs varam justies droši. Valsts garantē valsts robežas aizsargāšanu, garantē iekšējo kārtību valstī (to, kas attiecas uz Iekšlietu ministrijas atbildību). Un, protams, arī pašvaldības ir gatavas tiem izaicinājumiem, kas skar gan dažādas situācijas, kas saistās ar dabas katastrofām – vējiem, plūdiem, gan arī uzmanība tiek pievērsta tam, lai mēs būtu sagatavojušies arī iespējamām militāriem apdraudējumiem.

(Turpinājums 6. lpp.)

MĒS VARAM JUSTIES PIETIEKAMI DROŠI

Cik stipra ir Latvijas un ES ārējā robeža?

Latvijas Valsts robežsardzes priekšnieka ģenerāļa Gunta PUJĀTA viedoklis.

Latvijas un Eiropas robeža ir droša. Tā tas ir. Mēs esam vienoti ar mūsu Baltijas kaimiņiem. Pašreiz uz Krievijas robežas mums atbalstu sniedz Lietuvas robežsargi. Tikko bija palīgi arī Igaunijas robežsargi. Līdz ar to mēs esam vienoti kopīgos izaicinājumos un gatavi nepieciešamības gadījumā arī citu ES robežsargu piesaistei uz Latvijas valsts ārējās robežas. Mēs nesam vieni. Sarežģītās situācijās mēs atbalsta arī citas valstis. Mēs sūtam robežsargus uz citām Eiropas valstīm. Piemēram, trīs kinologi ar sprāgstvielu meklēšanas suņiem bija Parīzes Olimpiskajās spēlēs, NATO samitā. Mēs esam solidāri, vienoti un stipri.

Nepieciešamības gadījumā pie mums te būs itāļi, kanādieši, dāņi un citi NATO spēki. NATO tagad iesaistījušies somi un zviedri, kas ir ļoti svarīgi mūsu reģiona drošībai.

Baltijas jūra ir gandrīz pilnīgi NATO aizsardzībā, izņemot nelielu daļu pie Kaliningradas un Sanktpēterburgas. Kopīgo Eiroatlantisko drošību Latvijai nodrošina stratēģiskie lēmumi, ko Latvija savulaik pieņēmusi. Tie bija ļoti pareizi. Runa ir par iestāšanos Eiropas Savienībā un NATO, pievienošanos Šengenas zonai. Tas nodrošina mums drošību. Protams, mums ir jāpilda savas saistības, un mēs to darām. Mēs mācāmies no ārzemju pieredzes. Vēlreiz uzsvērsu – es uzskatu, ka mēs esam drošībā un pārsteigumu nebūs. Pat ja kaut kas sāksies, iedzīvotāji par to tiks savlaicīgi informēti un varēs evakuēties. Taču es domāju, ka reālu draudu mums nav.

– Kas Latgalē, pierobežā ir spēka un atbalsta avoti?

Latvijas galvenā vērtība ir Latvijas iedzīvotāji. Un, protams, robežsardzes personāls. Nekad neviens nevarēs aizstāt apmācītu robežsargu. Neviens un nekāda viēda sistēma to neizdarīs. Tikai robežsargs var operatīvi reaģēt uz pārkāpumu, uzsākt administratīvo procesu vai fiziski aizturēt pārkāpēju. Roboti nekad to nevarēs. Tātad galvenā vērtība ir cilvēki. Svarīgi ir arī pierobežas iedzīvotāji, ar kuriem, starp citu, pēdējos gados mums ļoti uzlabojas sadarbība. Mēs regulāri saņemam informāciju par iedzīvotāju novērojumiem Krievijas pierobežā. Desmitiem, simtiem ziņojumu katru gadu. Iedzīvotāji ir aktīvi, mednieku kolektīvi, mežstrādnieki.

Un, protams, politiskais atbalsts arī ir ļoti svarīgs. Mani pirms trim gadiem ļoti pārsteidza Ministru kabineta lēmums par ārkārtas situācijas izsludināšanu pierobežā. Tas notika ļoti ātri. Pagāja tikai četras dienas pēc krīzes sākuma, un piekto dienu MK pieņēma lēmumu. Politiskais atbalsts ir robežsardzē. Līdz ar to galvenā vērtība ir cilvēki, jo arī politiķi ir cilvēki, robežsargi ir cilvēki.

– Ko jūs varētu teikt pierobežas iedzīvotājiem? Te dzīvo gan latvieši, gan latgalieši, gan krieviski runājoši cilvēki, kurus ietekmē krievu propaganda un dezinformācija. Ko viņiem vajadzētu zināt, par ko jādomā, lai saprastu situāciju? Kam jāpievērš uzmanība?

– Iesaku nelietot tikai vienu informācijas resursu, nefokusēties uz propagandas kanāliem, skatīties arī citus informācijas resursus, tos, kurus nodrošina Latvija, Eiropas Savienība. Kritiski vērtēt informāciju, kas nāk no Krievijas. Tā pārsvarā ir propaganda. Dominējošie ir meli, lai attaisnotu savu agresīvo, noziedzīgo rīcību Ukrainā.

– Vai jūs esat apmierināts ar šo darbu?

– Jā, man jau no bērnības patīk suni. Tie man bijuši visu laiku.

– Kādu šķirņu suņi jums bija?

– Bija vācu aitu suņi, pēdējos 20 gadus – beļģu aitu suņi.

Katram kinologam ir savs dienesta suns. Mēs saņemam mazu kucēnu un no paša sākuma ar viņu strādājam. Manam sunim ir astoņi gadi, un tas mums ir īsts ģimenes loceklis, jo dzīvo ar mums kopā.

– Kādi svarīgi uzdevumi jums bija jāveic kopā ar savu dienesta suni?

– Pirmkārt, tā ir sadarbība ar citām institūcijām – Valsts policiju, Drošības policiju, sniedzām arī atbalstu drošības pasākumos NATO samita laikā gan Latvijā, gan citās valstīs, piemēram, pagājušajā gadā mēs bijām Lietuvā, Viņņā, kur notika NATO samits. Šogad ar savu dienesta suni

GODS KALPOT LATVIJAI!

Valsts robežsardzes koledžas kadets Jānis KEIŠS

– Kāpēc jūs izvēlējāties kļūt par robežsargu?

– Jau no skolas laikiem man bija vēlme strādāt kādā no valsts dienestiem, piemēram, VUGD, Valsts policijā vai Valsts robežsardzē. Vienmēr jutos aicināts kalpot sabiedrībai un palīdzēt saglabāt kārtību mūsu valstī. Tā kā augu Baltinavā, kas atrodas tikai 10 km no Latvijas–Krievijas robežas, es bieži redzēju robežsargus, kuri pildīja savus pienākumus un uzturēja drošības sajūtu vietējā sabiedrībā. Arī daudzi mani skolas draugi izvēlējās šo profesiju, un viņu piemērs vēl vairāk iedvesmoja mani šim darbam. Šis darbs specifiska, izaicinājumi un atbildība man šķita ļoti pievilcīga, tāpēc es izvēlējos šo profesiju.

– Kādām rakstura īpašībām jābūt, lai kļūtu par robežsargu?

– Lai kļūtu par robežsargu, jābūt fiziski stipram, emocionāli izturīgam, jābūt vēlmei apgūt jaunas zināšanas, jābūt arī enerģiskam.

– Ko nozīmē šobrīd dienēt, kad aiz robežas ir karš?

– Sāksim ar to, ka parasti mēs strādājam normālā režīmā, bet šobrīd – pastiprinātā robežuzraudzības režīmā, un sakarā ar karu Ukrainā mums tagad jāpievērš lielāka uzmanība visām aktivitātēm Krievijas Federācijas pusē, pat vismazākajiem notikumiem, lai mēs varētu ātri reaģēt jebkurā situācijā.

VRK Kinoloģijas dienesta Kinoloģijas centra vecākais inspektors kapteinis Edvins MICUĻS

– Valsts robežsardzes koledžā dienēju jau no 1998. gada. Pirms tam, no 1995. līdz 1997. gadam, biju valsts obligātajā dienestā, arī Robežsardzē, 4. Daugavpils bataljonā. Pirmajā mēnesī mums bija mācības, pēc tam – zvērests, un jau nākamajā dienā man piedāvāja kļūt par kinologu. Vēl pēc dienas man iedeva pirmo suni – tas bija vācu aitu suns Džeks, un pusotru gadu dienējam kopā. Kad pabeidzu obligāto dienestu,

man piedāvāja dienēt Kinoloģijas centrā. Agrāk tā bija vēl Robežsargu skola, direktors – Kitajeva kungs. Kinoloģijas centra priekšnieks bija pulkvedis Šukšins, viņš jau pensijā. Viņš man piezvanīja un piedāvāja šo darbu. Liels paldies viņam!

– Vai jūs esat apmierināts ar šo darbu?

– Jā, man jau no bērnības patīk suni. Tie man bijuši visu laiku.

– Kādu šķirņu suņi jums bija?

– Bija vācu aitu suņi, pēdējos 20 gadus – beļģu aitu suņi.

Katram kinologam ir savs dienesta suns. Mēs saņemam mazu kucēnu un no paša sākuma ar viņu strādājam. Manam sunim ir astoņi gadi, un tas mums ir īsts ģimenes loceklis, jo dzīvo ar mums kopā.

– Kādi svarīgi uzdevumi jums bija jāveic kopā ar savu dienesta suni?

– Pirmkārt, tā ir sadarbība ar citām institūcijām – Valsts policiju, Drošības policiju, sniedzām arī atbalstu drošības pasākumos NATO samita laikā gan Latvijā, gan citās valstīs, piemēram, pagājušajā gadā mēs bijām Lietuvā, Viņņā, kur notika NATO samits. Šogad ar savu dienesta suni

(mēs bijām trīs kinologi no Robežsardzes) bijām Francijā, kur piedalījāmies drošības pasākumos Olimpisko spēļu laikā.

– Kā jūs vērtējat situāciju Latgales pierobežā? Vai ir drošības sajūta? Vai iedzīvotāji var mierīgi gulēt?

– Protams, viss ir kārtībā!

– Vai jums ir gadījies meklēt narkotikas ar savu dienesta suni?

– Katram sunim ir sava specializācija: vienus apmāca cilvēku meklēšanai un aizturēšanai, citus – narkotisko vielu meklēšanai, vēl ir suņi, kuri meklē sprāgstvielas. Mans suns specializējas sprāgstvielu meklēšanā.

– Ko jūs novēlētu jauniešiem, kuri grib iestāties Valsts robežsardzes koledžā un kļūt par kinologiem?

– Pirmkārt, jābūt istam savas zemes patriotam un, galvenais, nevajag baidīties spert pirmo soli! Kinologa darbs ir diezgan sarežģīts, dienesta suns vienmēr atrodas blakus. Bet kopumā darbs ir ļoti interesants un vajadzīgs, it īpaši tagad, kad uz robežas notiek vairāk pārkāpumu.

“MĒS NEDRĪKSTĀM PALIKT SAVU PROBLĒMU BURBULĪ”

Monvids ŠVARCS, Rēzeknes novada domes priekšsēdētājs, Rēzeknes novada domes deputāts

(Turpinājums. Sākums 5. lpp.) Atbilstoši likuma prasībām Rēzeknes valstsapsūcītāja un Rēzeknes novada sadarbības teritorijas civilās aizsardzības plānā mums bija jāizstrādā un jāiekļauj tā saucamā militārā sadaļa, kurā mēs atspoguļojām arī algoritmus rīcībai dažādās situācijās.

Mēs varam justies pietiekami droši, lai nebūtu satraukuma, lai nebūtu panikas. Bet jebkurā gadījumā tā drošības sajūta jāveido arī mums pašiem, un tas algoritms parasti ir ļoti vienkāršs – esi informēts, esi gatavs, rīkojies.

Esi informēts par visām iespējamām situācijām un par iespējamu jūsu rīcību konkrētā situācijā. Lai būtu informēts, regulāri jālasa, regulāri jāklausa ziņas. Lasiet “Rēzeknes Vēstis”, kur

arī regulāri tiek atspoguļota aktuāla un profesionāla informācija, lai cilvēks saprastu, par ko ir runa.

Esi gatavs – tas nozīmē, ka jāpadomā par to, kā sevi nodrošināt uz noteiktu laika periodu, sākot no 24 stundām (pats minimums) un beidzot ar nedēļu un vairāk, ja mūs skar kāda nebūšana, piemēram, elektrības atslēgums. Te ir runa par uzkrāto enerģijas apjomu (baterijām), par dzeramā ūdens un pārtikas apjomu, kam jābūt krājumā. Un, protams, jābūt izdomātam algoritmam, kā es rīkošos tādās situācijās – kam es piezvanīšu (uz laipnās jābūt pierakstītam numuram), ja nu kas notiek, pie kā es varu vērsties pēc palīdzības, kā es piezvanīšu saviem radiem,

draugiem, kaimiņiem, it sevišķi vientuļiem, lai paaugstinātu, kā viņiem klājas.

Un, protams, kā es tālāk rīkošos. Pēdējā laikā notikuši daudzi pasākumi – Krāslavas novadā, Indrā, kāda nevalstiskā organizācija rīkoja forumu, lai pārņemtu krīzes situācijas pierobežā un cik sabiedrība ir noturīga pret tādām krīzes situācijām. Vēl notika liela sanāksme Rīgas domē, uz kuru bija aicināti visi pašvaldību vadītāji, lai gan izrunātu visas nianšas, kas saistās ar pašvaldību darbības nodrošinājumu krīzes situācijās, gan arī uzklāsim praktiskos piemērus, ko mums stāstīja Rīgas domes pārstāvji un Jelgavas pārstāvji. Loti labu pieredzi var gūt no Jēkabpils kolēģu darba izvērtējuma, kā viņi rīkojās, kad Jēkabpili bija plū-

du apdraudējums. Tā ka tie algoritmi ir zināmi.

– Apdraudējumu rada arī nelegālie migranti, kuri cenšas šķērsot Latvijas–Baltkrievijas robežu. Vai iedzīvotājiem pašiem kaut kas vairāk ir jāievēro?

– Cilvēkiem vienkārši ir jābūt vērtīgiem, lai ieraudzītu to, kas ir neraksturīgs konkrētā vietā. Ja mēs redzam svešus cilvēkus, kuriem tur nav jābūt, tad viselementārākais ir piezvanīt atbildīgajam personālam. Visvienkāršākais ir piezvanīt uz savu pagastu vai arī Valsts policijai vai pašvaldības policijai, un tad jau atbildīgie cilvēki zinās, kuram dienestam tāda informācija jānodod, lai veiktu pārbaudi un noskaidrotu, cik tādas aizdomas ir pamatotas. Aizturēt nelegālo migrantu grupu un viņu pārvietotāju Krāslavas novadā un Augšdaugavas novadā palīdzēja tieši cilvēku sniegtā informācija. Tā ka paldies iedzīvotājiem, kuri ir vērtīgi!

Mums ir svarīgi paskatīties, kas notiek ar kaimiņiem, it sevišķi, ja viņš ir sociāli mazaizsargāts, ja ir vientuļš, ja ir vecs, lai, pasarg Dievs,

tāda cilvēka stāvokli neizmanto kāda jaunprātīga persona.

– Dzīvojam tiešām sarežģītā laikā. Kur cilvēkiem smelties spēku?

– Šobrīd ir viena svarīga lieta, kas visiem jāievēro, – mēs nedrīkstam palikt savā problēmu burbulī, mums jāsaņūta tā kopība ar kaimiņiem, kopība ar savu ciemu, ar savu pagastu, ar savu novadu. Jo diemžēl – to esmu vairākkārt sacījis – komforta līmenis, ko nodrošina televīzija, mīlētais divāns un ledusskapis pie sāniem, ir izdarījis visu, lai mēs paliktu vienpaši. Tas ir ļoti slikti. Esmu vairākkārt teicis: ne tikai uz svētkiem jāiet kopā un jāizjūt tā svētka atmosfēras noskaņa, bet arī tādās smagos brīžos, kad ceļi tiek aizputināti, kad, iespējams, elektrība pazudusi, mums biežāk jāpaaugstinājas, kas notiek blakus. Vienkārti piezvanot, aizņētot, pa-interesējoties, parunājoties ar cilvēku. Tieši tas kopības gars, domāju, mazinās cilvēka bailes, ka viņš paliks viens. Mums jābūt apzinīgiem attiecībā pret sevi, saviem tuviniekiem un saviem kaimiņiem.

"ES KOPŠ BĒRNĪBAS SAPŅOJU KLŪT PAR AIZSTĀVI"

— Es esmu latgalietis **Edgars TIMOŠKĀNS**, zemessargs. Esmu dzimis Ludzas novadā, tur arī pabeidzu pamatskolu. Iestājos Dagdas lauksaimniecības tehnikumā. Tur gatavoja plaša profila speciālistus — uzņēmējus, traktoristus, atslēdzniekus, virpotājus, zootehnikus. Pēc tehnikuma ieguvu vidējo izglītību Ludzas ģimnāzijā, bet Baltijas Starptautiskajā akademiā — jurista diplomu.

Kopš bērnības esmu sapņojis būt par dzimtenes, savas ģimenes un tuvinieku aizstāvi. Mans tēvs dienēja padomju armijā, tāpēc es zināju, ka armija audzina un disciplinē. Visi brāļi bija karavīri, un es jau no mazotnes zināju, ka dienēšu. 18 gadu vecumā devos dienestā, pēc tā — Robežsardzē. 10 gadus dienēju uz robežas. Pēc tam sāku nodarboties ar biznesu, auga bērni, bija jāpārūpējas par māju, un sanāca 10 gadus ilgš pārtraukums. Bet nu jau piecus gadus atkal esmu atpakaļ uz robežas. Bērni paaugušies, bizness stabilizējies, māja uzcelta — nu es atkal varu kalpot dzimtenei. Tagad esmu zemessargs.

Man ir 14 un 15 gadus veci dēli. Es viņus audzinu stingri, bet taisnīgi. Es lepojos ar saviem dēliem: abi ir bokseri, abi — jaunsargi. Viņi trenējas, piedalās dažādās aktivitātēs dabā. Viņus nebauda grūtības. Gadās, ka bērnības puikas grib ilgāk pagulēt, bet kādam taču ir jābūt gatavam aizstāvēt dzimteni! Kurš tad, ja ne mēs? Es to rādu ar savu piemēru.

Mūsu ģimenē nevienam nav jāliek nekādas darīt. Zēniem parraugs ir acu priekšā. Viņi redz, ka vīrietim ir jābūt Tēvzemes aizstāvim, ģimenes apgādniekam, jābūt spēcīgam un darbīgam. Kolēģi mani apskauž, redzot, ka mani bērni strādā — plauj zāli, kuri na pirti. Es negribu teikt, ka esmu ideāls tēvs, taču es ļoti cenšos rādīt piemēru.

Edgars kopā ar dēliem.

MOTOCIKLS — TAS IR ĀTRUMS, BRĪVĪBA UN IEDVESMA...

Mans vaļasprieks ir motocikli. Sieva mani atbalsta. Starp citu, viņa arī ir "Klaidošu klubu" locekle, viņai patīk ceļot un komunicēt. Par kluba biedriem bieži saka, ka viņi ir pekaunīgi, brutāli, tetovēti, dzēr. Šo mītu ir ļoti viegli izklaidēt. Motocikli nav lēns prieks. Dzērāji un narkomāni nevar nopirkt motociklu, ieliet degvielu un braukt. Mūsu vidū ir ārsti, deputāti, mēri, santehniki, inženieri... Cilvēki nedēļu strādā un gaida brīvdienas, lai varetu no-

vilkēt uzvalku, aizmirst par ikdienas un satikties ar draugiem. Pēc katra saietā parādās 7–10 jauni draugi. Mēs savā lokā atpūšamies, spēlējam, darām muļķības — kā lieli bērni. Ticiet man, izskats nav rādītājs. Viss ir smieklīgi un viegli, cilvēki atpūšas. Bet pirmdien mēs ar jauniem spēkiem sākam kalpot Tēvzemei un sargājam tās robežu.

ES NEVARU VIENALDŽĪGI NOSKATĪTIES UZ TO, KAS NOTIEK UKRAINĀ

Man ir cieša saikne ar Ukrainu. Mana sieva ir pa pusei ukrainiete. Viņas tēvs tagad ir tur, okupētajā Hersonas apgabalā. Par kara sākumu uzzinājām no video, ko "WhatsApp" mums atsūtīja no Ukrainas. Bijām šokā. Kā militārists es sapratu, ka agri vai vēlu tas var notikt un labi tas nebeigsies, taču bija cerība, ka neuzdrošināsies, ka vesela saprāt-

tomēr gūs virsroku. Es domāju, ka tā ir provokācija, bet nē. Informācija apstiprinājās, notika iebrukums. Jaunieši paguva aizbraukt — kurš uz Dņipro, kurš uz Čehiju, bet tēvs nepaguva, viņam jau 70 gadu. Vecāki cilvēki palika, viņiem piespiedu kārtā bija jāklūst par Krievijas pilsoņiem, izsniedza pases. No Ukrainas mēs saņēmām radnieka fotogrāfiju ar nokārtu galvu un kreklīnā ar uzrakstu krievu valodā "Slava Krievijai".

Mēs cenšamies neuzdot lielus jautājumus, lai nekompromitētu. Reizi divās dienās nosūtām ziņu: esam sveiki, veseli un paldies Dievam! Tagad fronte no viņiem pārvirzījies 150 km tālāk, karadarbība nenotiek, bet lidmašīnas lido.

Ja kaut kas notiek Latvijā vai kaut kur citur, es uzreiz iedomājos, kā cilvēki tur jūtas. Sākumā pats meklēju iespējas palīdzēt, uzņemt bēgļus. Rēzeknē iepazīnos ar ukraiņu ģimeni, kuras dēli ir frontē. Uzreiz sākām reāli darboties — gatavot svecas, meklējam vasku, traukus, finanses. Mēs visu laiku sazināmies. Viņiem rodas idejas, tad es iesaistos, saucu draugus, un mēs cenšamies palīdzēt ar darbiem un naudu. Paši vedam, ir konvojs. Ja mašīnā paliek vieta, uzzinām, kas ir aktuāls un vajadzīgs tieši tajā brīdī. Darām nevis darīšanas pēc, bet interesējamies, kas ir svarīgāk. Piemēram, pēdējo reizi sūtījām knaibles un nožņošanas lentes. Mums pašiem tas neienāktu prātā, bet izrādās, ka pašlaik tur notiek atmiņšanos darbi, un tāpēc ir vajadzīgas knaibles. Banāli — nepietiek norobežojamās lentes teritorijas iežņošanai. Aizbraucām uz veikalu, nopirkām. Vēl prasīja lāpštas ierakumu rakšanai. Ir svarīga jebkura palīdzība! Es nesaku, ka vajag simtus vai tūkstošus eiro. Sve-

ču trauki vai viena svece — tā ir viena karavīra dzīvība dienas garumā. Es esmu to mācībās izjutis pats uz savas ādas, bet atšķirība ir tā, ka es zinu — pēc mācībām būšu mājās, kur mani gaida silta krāsns, pirts, karsta tēja, kamins. Bet Ukrainā tas notiek katru dienu, un nav skaidrs, kad tas beigsies. Es apbrīnoju ukraiņu izturību. Mācībās tev ir grūti divas dienas, bet tu zini, ka atgriezies mājās, bet ukraiņu vīrieši, dodoties uz fronti, zina, ka daudzi no viņiem mirs jau pirmajās dienās. Kad es par to domāju, es nesaprotu, kāpēc mēs gaužāmies. Mēs te esam kā kūrortā. Mūs Dievs ir pasargājis. Mēs piedalāmies mācībās, trenējamies, taču to nevar salīdzināt ar karu. Taču to nevar salīdzināt ar karu. Es nezinu, par ko mums sūdzēties, pat salīdzinot dzīvi toreiz un tagad. Galvenais, lai visi būtu veseli!

MĪLIET VALSTI KĀ SAVU MĀJU UN ĢIMENI!

Es novēlu visiem Latvijas iedzīvotājiem uzvert Latviju kā savu māju un attiecīgi pret to izturēties. Protams, visās mājās ir trūkumi. Tie ir redzami, saimnieks par tiem zina. Neviena valsts arī nav ideāla. Taču mēs mīlam savas mājas, mēs sakopjam pagalmu, plaujam zāli un viesmīgi uzņemam ciemiņus. Arī savā valstī ir jābūt, jāciena, jālojo un jācenšas dzīvot labi, nevajag gausties. Ne viss ir tik slikti. Nemēslojiet mežā, sakārtojiet savu māju, apkārtojiet teritoriju — tas būs jūsu ieguldījums kopējā lietā! Nesiet vienaldzīgi, iedomājieties sevi citu vietā un tad sapratisiet, kas jādara.

Foto no ģimenes albuma

MĒS LEPOJAMIES

IEDVESMOJOŠĀ KULTŪRVIETA — LŪZNAVAS MUIŽA

Nākamgad apritēs 10 gadi, kopš Rēzeknes novada darbojas atjaunotā Lūznavas muiža.

Šajā laikā Lūznavas muiža ir kļuvusi par aktīvu kultūras mantojuma vietu, kas aicina gan uz kamerkoncertiem, vasaras festivāliem, izstādēm un literārām sarunām, gan bagātina ar tūrisma piedāvājumu, stiprina kultūras tradīciju pārņemšanu un mūsdienīgu attīstību. Tie tiek īstenoti starptautiskās sadarbības projektā, tā sekmējot sabiedrības izglītošanu par sociālās ekonomikas un iekļaujošās kultūrvietas lomu lauku teritorijas atdzimšanā.

Lūznavas muiža ir guvusi atbalvojumu kā "Labākais tūrisma objekts Latgalē" un Latgales tūrisma balvu "Tūrisma izcilība 2023", atbalvojumu listē ir arī "Latgales Top 10 aina-vo", nominācijas diploms Latvijas Arhitektūras gada balvai 2022, nominanta gods Dizaina gada balvai 2022 par jaunatklāto pastāvīgo ekspozīciju "Kerbedzs: sekojot inženier-tehniskajām idejām".

Muiža ir atzīta par vienu no ilgtspējīgākajām ēkām Latvijā, to papildina un apliecina arī Latvijas Republikas Tiesībsarga, Invalidu un viņu draugu apvienības "Apeironi" un Latvijas Nacionālās bibliotēkas Atzinības raksts "Gada balvā cilvēku ar invaliditāti atbalstam" (sadarbībā ar biedrību "ESTO") un daudzi citi atbalvojumi. Taču kā lielākais apliecinājums muižas darbības novērtējumam no sabiedrības puses ir bijis Latvijas mēroga apbalvojums "KULTŪRVIETA 2020", jo Latvijas sabiedrisko mediju Gada balva "Kilograms kultūras" 2021. gada pavasarī pirmo reizi kategorijā "Kultūrvietas" ceļoja uz Latgali.

Vairāk par Lūznavas muižu stāsta Rēzeknes novada pašvaldības iestādes Kultūras un tūrisma pārvaldes struktūrvienības "Lūznavas muižas komplekss" pārvaldniece **Iveta BAlCŪNE**:
— 2025. gadā atdzimšuās Lūznavas muižas desmitgades kultūras notikumos aicināsim apmeklētājus tikties ar māksliniekiem, kuri ir aktīvi piedalījušies muižas koncertdzīves izaugsme un no-

drošināšanā, kā arī muižas radošā koptēla veidošanā un popularizēšanā. Esam iecerējuši arī tuvāk iepazīstināt ar Lūznavas muižas kādreizējo muižkungu Kerbedžu dzimtas stāstiem.

Katru gadu muižas kultūrmotikumu klāsts ir ļoti plašs — tradicionālās un laikmetīgās mākslas izstādes, dažādu žanru kamermūzikas koncerti, vasaras festivāli, latgaliešu un latviešu kultūru un valodu, litera-

tūru popularizējoši pasākumi, lasījumi, diskusijas un sarunas, kā arī ir iespēja klūt par mākslas un arī biznesa ideju līdzradītāju.

Pie jaunradītajām tradīcijām Rēzeknes novada un Latgales kultūras dzīvē var minēt mākslu un garšu festivālu "Mākslas pikniks", Baltijas džeza festivālu "Šķiņķa džeza", brīvdašanas ērģelmūzikas koncertu ar Ivetu Apkalnu, Adventa kalendāra mūzikas

festivālu, M. K. Čurļonim veltītos koncertus un izstādes, Kadriņu deju grupas dibināšanu un kadriņu balles, muižas literārās sarunas u. c. pasākumus.

Kā liecina Rēzeknes novada Tūrisma informācijas centra statistikas dati, pateicoties Lūznavas muižas rīkotajiem 1503 kultūras un citiem notikumiem, no 2015. līdz 2024. gadam uz Rēzeknes novadu atbrauca vairāk nekā 130 000 tūristu no 60 valstīm, vairāk nekā 1200 tūristu grupas, kuras izmantoja arī citus tūrisma pakalpojumus, tajā skaitā naktsmītnes, ēdināšanu, dabas objektu apskati, viesošanās pie amata meistariem utt.

Muižas sadarbības partneri ir vairāk nekā 100 mazi un lieli uzņēmēji, amata meistari, pašnodarbinātie (keramika, kokapstrāde, suvenīri, ēdināšanas pakalpojumi, noformētāji, citi tūrisma pakalpojumu sniedzēji, meistarklašu un citu aktivitāšu vadītāji), nevalstiskās organizācijas.

Pateicoties dažādos projektos iegūtajam finansējumam, muižas kompleksa ēkas un teritorija soli pa solim atdzimst. Kādreizējais malkas šķūnis nu ir Kultūrys šķūnis, senā smēde jeb kalve atgavusi savu iepriekšējo funkcionalitāti. 2023. gadā notika tehniskā projekta izstrāde vecajai koka skolas ēkai, kas vēsturiski 1930. ga-

dos ir tikusi būvēta karlmēmo skolas vajadzībām, bet nākotnē varētu veidoties kā pagasta sabiedriskā centra vai rezidenču un sociālās uzņēmējdarbības kopstrādes telpa, kas pielāgota darbam cilvēkiem ar kustību traucējumiem.

Kā liecinieces kādreizējam muižas saimniekošanas vērienīgumam — akmeņu klētis ar velņu pagrabu, darbnīcu telpas (senais stallis), ledus pagrabs u. c., vēl ir virkne šobrīd degradētu ēku, kas gaida savu atdzimšanu un pielietošanu Rēzeknes novada uzņēmējdarbības un tūrisma attīstībā.

Priecājamies par vietējās kopienas iesaisti muižas darbībā, vai tā būtu kopīga dekorāciju veidošana, iesaistoties pagasta aktivitākajām rokdarbniecēm, vai ar senioru klubiņa palīdzību gardas zupas vārīšana uz ugunsкура tūristu grupām, vai aktīva vietējo iedzīvotāju sportošana muižas parkā. Pateicība arī Zemessardzes 36. kaujas atbalsta bataljonam par palīdzību muižas vēsturiskā parka sakopšanā.

Lastāties aicinu atsaukties, ja jūsu dzimta/redzeslokā ir kāds stāsts par Lūznavas muižas senajiem laikiem un tās saimniekiem vai arī īpašumā nonācis kāds muižas lauku priekšmets, fotogrāfijas u. tml. Būsim pateicīgi, ja mums pastāstīsiet, sazinoties muiza@luznava.lv vai [pa tel. 28686863](tel:28686863).

Lai veiksmīga 2024. gada nogale un uz tikšanos Lūznavas muižā un parkā! Jaunākajiem notikumiem var sekot www.luznava.lv, arī Facebook, Instagram un citās sociālo tīklu vietnēs.

Projektu līdzfinansē Latvijas Mediju atbalsta fonds par valsts budžeta līdzekļiem.

Sadarbības projektā piedalās mediji: "Diena", "Vienotā Latgales Avīze", "Latgales Laiks", "Ezerzeme", "Vaduguns", "Rēzeknes Vēstis", radio "Alise Plus", Grani.lv.

Valsts aizsardzības mācība skolā

Aizsardzības ministrija

Tā nav tikai “kariņa”

Kā veicināt pierobežā dzīvojošo Latvijas iedzīvotāju psiholoģisko noturību pret Krievijas dezinformāciju, kā arī atgādināt, ka valsts aizsardzība nav tukši vārdi? Kā to izdarīt? Vislabākais arguments ir piemērs, ka mēs esam un arī varam kļūt par savas dzimtenes sargiem. 16 publikācijās uzsversim informatīvās telpas

drošību, kā arī atgādināsim, ka ikviens ir lidzatlīdzīgs savas valsts attīstībā un aizsardzībā, lai nekādi svešzemju kungi nespētu diktēt savus noteikumus, tos nereti paslēpjot zem skaistiem vārdiem un lozungiem, viltus vēstījumiem. Mēs esam kopīgs spēks, kas veido un nosaka mūsu valsts drošību.

Kopš šī mācību gada valsts aizsardzības mācība (VAM) vidusskolās ir obligāts mācību priekšmets, ko apgūst visi audzēkņi no 10. līdz 12. klasei. Kā tas notiek un kā paši jaunieši vērtē šī mācību priekšmeta nepieciešamību, pasniegšanas metodes un vienaudžu ieinteresētību militāro prasmju apguvē, kā arī, ko viņi ieteiktu darīt citādāk, jautājam deviņiem Balvu Valsts ģimnāzijas un Rugāju vidusskolas 10. – 12.klašu audzēkņiem.

Diskusijā piedalās:

GUNTRA GIBALA (10.klase); JĀNIS JERMĀCĀNS (11.klase); ARTŪRS PUŠPURS (11.klase); SONORA PUKĪTE (10.klase); ELĪZA BRIEDE (10.klase); EDUARDS MĒRNIĒKS (10.klase); TOMS OZOLIŅŠ (12.klase); HARALDS ĶERĢIS (12.klase); AINĀRS ANČĀNS (10.klase).

Kā vērtējat, ka no šī mācību gada valsts aizsardzības mācība ir obligāts mācību priekšmets visās vidusskolās?

GUNTRA GIBALA: – Tas ir labi, jo šis mācību priekšmets būtu jāapgūst visiem jauniešiem, lai mēs zinātu, kā rīkoties dažādās situācijās, spētu nokārtot ierindas mācību un kaut vai izdzīvot mežā. Mūsdienās pārāk paļaujoties uz mākslīgo intelektu, tādēļ zūd cilvēka spēja pajauties uz sevi, uz savu ķermeni.

AINĀRS ANČĀNS: – Vērtēju pozitīvi. Svarīgi, lai visiem būtu zināšanas un iemaņas šajā jomā, jo tas noderēs turpmākajā dzīvē.

JĀNIS JERMĀCĀNS: – Vērtēju pozitīvi. Šis mācību priekšmets būtu jāapgūst visiem jauniešiem, jo tas ietver gan teorētiskās zināšanas, gan praktiskās apmācības. Galvenais VAM mērķis ir audzināt patriotismu un iemācīt militārās pamatiemaņas, kas būs tikai ieguvums katram jauniešim neatkarīgi no tā, vai pēc skolas absolvēšanas vēlēšies saistīt savu dzīvi ar militāro jomu vai nē.

ARTŪRS PUŠPURS: – Ir būtiski jauniešos ieaudzināt patriotismu. Saistībā ar visu to, kas šobrīd notiek pasaulē, ir svarīgi ja ne darīt, tad vismaz zināt, kas jādara vissliktākā scenārija gadījumā.

SONORA PUKĪTE: – Vērtēju pozitīvi, jo, mācoties patriotismu, skolēni saprot, cik armija ir svarīga valsts neatkarības saglabāšanai. Daži jaunieši, apgūstot šīs zināšanas, nonāk pie pārliecības, ka militārā karjera ir tas, ko viņi vēlas darīt nākotnē.

ELĪZA BRIEDE: – To apgūt ir ļoti svarīgi. Patriotisms sirdi ir jāsaģlabā un jebkurā situācijā jāzina, kā palīdzēt aizstāvēt savu valsti, kaut vai sniedzot morālo atbalstu.

EDUARDS MĒRNIĒKS: – VAM kā obligāto priekšmetu vajadzēja ieviest jau ātrāk, jo tas ne tikai audzina patriotismu, bet jauniešiem kļūst disciplinētāks un pašpārliecinātāks kritiskās

situācijās. Tajā var apgūt pamatzināšanas, ja nākotnē vēlas saistīt savu dzīvi ar bruņotajiem spēkiem. Domāju, ka šis mācību priekšmets jāmacās gan meitenēm, gan puisiem. Tā nav tikai kariņa spēlēšana vai ierindas mācība. Tas pilnveido mūs kā personības. Kļūstam drošāki arī ikdienas dzīvē.

Kā notiek aizsardzības mācības stunda? Ko līdz šim tajā esat apguvuši?

G.GIBALA: – VAM vienreiz mēnesī notiek visas mācību dienas garumā (8 mācību stundas). Dienas sākumā parasti apgūstam teoriju, tad seko praktiskais darbs, piemēram, ierindas mācība. Esam nedaudz iepazinuši militāro ekipējumu, karavīru formas tērpu veidus, to vēsturi un pielietojumu. Bija iespēja arī pielaikt formu. Tas bija forši.

E.MĒRNIĒKS: – Mūsu skolā VAM notiek aktu zālē, kur ir plašāka vieta. Oktobra mēneša stundās sākumā mācījāmies teoriju. Uzzinājām, par ko ir šis mācību priekšmets, tad visu sākām apgūt padziļinātāk, noskatījāmies vairākus video. Apgūvām ierindas mācību. Tad mācījāmies par karavīra apģērbu un inventāru, bija iespēja visu izmēģināt, paturēt rokās ieroci. Beigās kārtojām ieskaiti, saņemot vērtējumu ‘apgūts’, ‘daļēji apgūts’, ‘nav apgūts’.

J.JERMĀCĀNS: – Pagaidām VAM manai klasei notikusi tikai vienu dienu, bet man patika. Šīs zināšanas noderēs.

E.BRIEDE: – Sākumā biju diezgan skeptiska, domājot, kāpēc man, kā meitenei, to vajag. Bet pēc tam, kad mūsu instruktors visu pamatīgi izskaidroja, nodomāju, ka, iespējams, pēc skolas arī es varētu gadu dienēt, jo tas būtu noderīgi.

Kā vērtējat mūsdienu jauniešu gatavību aizstāvēt savas valsts neatkarību, ja būs tāda nepieciešamība? Par ko liecina jūsu novērojumi?

G.GIBALA: – Pat nezinu. Mūsdienu jaunieši it kā ir patrioti, bet bieži vien nezina, kas iebrukuma gadījumā būtu jādara. Tagad jauniešu vidū vairāk ir datorspēju entuziastu nekā sporta cienītāju. Tikai neliela daļa skolēnu kaut ko zina par militāro jomu. Tas ir lielākais kļūpšanas akmens, jo viņi varbūt gribētu aizstāvēt savu valsti, bet nezina, kas jādara. Grūti priest, cik daudzi jaunieši stātos pretī ienaidniekam. Tas atkarīgs no katra paša nostājas. Spriežu, ka to darītu aptuveni puse.

A.ANČĀNS: – Uzskatu, ka tikai daži būs tam gatavi. Esmu ievērojis, ka vairumam jauniešu trūkst zināšanu par karu un tā sekām.

E.MĒRNIĒKS: – Runājot ar draugiem, esmu nonācis pie secinājuma, ka lielākā daļa mūsdienu jauniešu nav gatava šādai situācijai, tāpēc arī skolās tiek ieviesta VAM. Manuprāt, daudzi pat nevēlētos aizstāvēt valsti, tā vietā domājot par savu, nevis valsts drošību. Viņi domātu, kā tikt ārā no valsts, lai paši būtu drošībā.

E.BRIEDE: – Domāju, ka tieši tāpēc vajadzīgi tādi kā mēs, kas būtu gatavi palīdzēt valstij un aicinātu to darīt arī pārējos.

J.JERMĀCĀNS: – Protams, ar draugiem un paziņām esam par to runājuši. Ņemot vērā pēdējo gadu notikumus Ukrainā,

šajā jautājumā nav neviena vienaldzīgā. Manu draugu, paziņu un ģimenes lokā ikviens būtu gatavs kaut kādā sev atbilstošā veidā palīdzēt aizstāvēt valsts neatkarību. No mana skatu punkta, patriotisma līmenis Latvijā ir ļoti augsts, arī jauniešu vidū. Vēlmi aizstāvēt savu valsti veicina arī vēstures piemēri. Tādēļ noteikti jāpapildina jauniešu zināšanas par vēsturi.

A.PUŠPURS: – Ja jautātu, vai vēlamies atdot savu dzīvību par to, lai nākamās paaudzes varētu dzīvot brīvā valstī, lielākā daļa jauniešu teiktu – nē. Mums vēl visa dzīve priekšā. Mums vēl nav, ko aizsargāt, kā tikai pašiem sevi. Taču kopumā VAM varētu atdzīvināt jauniešos patriotismu, un vismaz daļa no tiem, kuri pēc skolas plāno doties dzīvot un strādāt uz ārzemēm, varētu tomēr palikt Latvijā.

S.PUKĪTE: – Manuprāt, jauniešu vidū izplatīts viedoklis, ka viņi ir savas valsts patrioti. Taču viņi nav gatavi aizstāvēt valsti. Mīlēt valsti ir viens, bet aizstāvēt ir kaut kas cits. Daudzi tomēr nav gatavi ziedoties Latvijas labā.

Kas ir grūtākais, apgūstot valsts aizsardzības mācību?

G.GIBALA: – Man grūtākais ir nevis disciplīnas ievērošana, bet gan dažādu apzīmējumu apgūšana. Piemēram, objektu apzīmējumi kartēs, saziņas apzīmējumi, tādi kā ‘alfa’, ‘romeo’ utt. Darbojoties Jaunsardzē, esmu apgūvusi ieroča izjaukšanu, bet šaubos, vai spētu to perfekti atcerēties. Tas būtu tas grūtākais.

A.ANČĀNS: – Nav grūtību apgūt šo priekšmetu, jo man tas patīk.

E.MĒRNIĒKS: – Manuprāt, grūtākais būs apgūt teoriju. Fiziskās nodarbības nogurdina, bet var izturēt. Taču vairākas stundas pēc kārtas klausīties teoriju ir ļoti nogurdinoši. Vajadzētu nelielu atpūtu. Taču mums ir paveicies ar labu instruktoru, kas dod iespēju atbrīvoties, kā arī apgūt visas zināšanas padziļināti.

A.PUŠPURS: – Pagaidām neesmu piedalījies nevienā VAM nodarbībā, bet, spriežot pēc Jaunsardzes instruktora, kurš mums šo priekšmetu pasniedz, nebūs nekādu grūtību. Tomēr tas būs tikai mazs ieskaits tajā, kas notiek armijā.

E.BRIEDE: – Grūtākā man varētu būt šaušana. Tur jābūt precīzai acij. Teorija varētu nebūt tik grūta. Ierindas mācība arī nešķita pārāk sarežģīta. Pagaidām viss ir izdarāms.

H.ĶERĢIS: – Apgūstu VAM jau otro gadu. Praktiskā daļa – šaušana, orientēšanās utt. – man nesagādā grūtības. Vissarežģītāk ir atcerēties fonētisko alfabētu, kā arī precīzi noteikt koordinātes. Ja katrs milimetrs kartē dabā atbilst 50 vai vairāk metriem, tad, kļūdoties kaut vai par desmito milimetra daļu, iznāk liela neprecizitāte. Grūti atcerēties visus fonētiskos apzīmējumus, arī topogrāfijā – kā apzīmē ceļus, dzelzceļus, purvus, ezerus, dažādus specifiskus objektus utt. Diezgan sarežģīti ir nodot ziņojumu, jo tam jābūt ļoti precīzām – gan vārdu secībai, gan visiem apzīmējumiem.

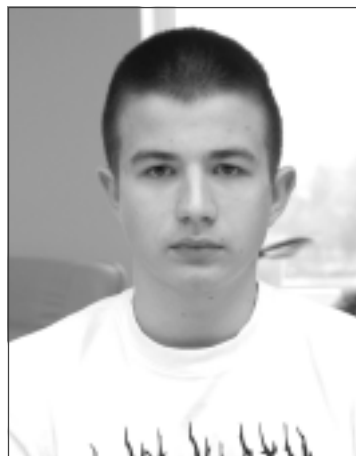
Cik aktīvi un ar kādu interesi skolēni apgūst šo mācību priekšmetu?

TOMS OZOLIŅŠ, BVĢ, 12.klase

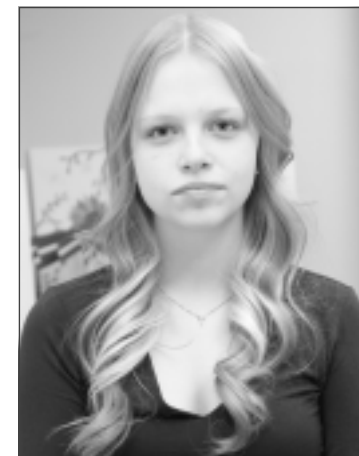
HARALDS ĶERĢIS, BVĢ, 12.klase

EDUARDS MĒRNIĒKS, BVĢ, 10.klase

ELĪZA BRIEDE, BVĢ, 10.klase

SONORA PUKĪTE, BVĢ, 10.klase

Valsts aizsardzības mācība skolā

spēlēšana...

G.GIBALA: – Šobrīd pastāv stereotips, – esmu meitene, vai tad man tas būtu jādara? Uzskatu, ka jādara. Meitenei, tāpat kā jebkuram cilvēkam, ir jāiet, jāinteresējas un jāmēģina. Šobrīd šo priekšmetu daudzi apgūst nelabprāt, jo nav personīgas ieinteresētības to darīt. Atkarīgs arī no tā, vai un cik par to ir runāts ģimenē, vai jauniešiem ir bijis kaut kāds ieskaits šajā jomā, vai arī viņam izveidojies priekšstats, ka militārā joma ir kaut kas briesmīgs. Protams, ir skolēni, kuri cenšas izvairīties vai negrib to darīt. Taču mums visiem kaut kas var nepatikt, tomēr ejam un to darām, tiecoties pēc izaugsmes.

A.ANCĀNS: – Manā klasē Rugāju vidusskolā lielākajai daļai klasesbiedru interesē valsts aizsardzības mācība, jo tajā var apgūt daudz jauna.

Kas šī mācību priekšmeta pasniegšanā būtu jādara citādāk vai jāmaina, lai tā apguve būtu efektīvāka un jauniešiem saistošāka?

G.GIBALA: – Ieteiktu mainīt taktiku. Jo, nostādāt vienā ierindā skolēnus, kuri ierindas mācību apguvuši Jaunsardzē, ar tiem, kuriem tā ir pirmā reize, tie, kuriem tas nesanāk, jūtas nevērtīgi. Vajadzētu sadalīt pa grupām – tie, kuri jau prot, un tie, kuri to dara pirmo reizi. Vajadzētu, lai kāds, kurš ierindas mācību apguvis iepriekš, palīdz skolēniem, kuriem tas viss ir jauns. Būtu lielāks efekts. Taču kopumā VAM pasniegšana ir interesanta, jo tas ir kaut kas jauns.

A.ANCĀNS: – Nekas nebūtu jāmaina. Mani viss apmierina.

E.MĒRNEIKS: – Manuprāt, viena VAM mācību diena ir pārāk maz, varētu būt divas dienas mēnesī.

H.ĶERĢIS: – Viss ir labi, visu var izturēt, jo teorija mijas ar praksi.

E.BRIEDE: – Divas dienas pa astoņām stundām būtu par daudz, bet varētu mazliet atslogot, sadalot dienu uz pusēm – pa četrām stundām divās dienās. Ja mācāmie reizi mēnesī, iepriekšējā mācību dienā apgūtais līdz nākamajai var aizmirsties.

Kādu labumu jums personīgi dod iespēja vidusskolā apgūt aizsardzības mācību? Cik noderīgas būs šīs zināšanas turpmākajā dzīvē?

G.GIBALA: – Tas ļaus man izvērtēt savas turpmākās izvēles. Zināšanas nekad dzīvē nevar atņemt. Tās ir vērtīgas, jo paliks ar mani visu mūžu un, iespējams, nākotnē noderēs gan man, gan citiem jauniešiem. Disciplinētība, prasme uzstādīt mērķus, spēja izprast savas robežas, savas ambīcijas – tas būs ieguvums.

A.ANCĀNS: – Tā kā vēlos iestāties Zemessardzē, šeit apgūtais zināšanas noderēs. Savu dzīvi vēlos saistīt ar militāro jomu, jo kopš bērnības darbojos Jaunsardzē.

A.PUŠPURS: – Kad sasniegšu pilngadību, gribētu iestāties Zemessardzē. VAM mazliet vairojis manu pārliecību, ka to darīšu. Zemessardzē vēlos iestāties, lai atvieglotu savas ģimenes finansiālo situāciju, kā arī, lai pats izlemtu, vai vēlos dienēt obligātajā dienestā. Savukārt pēc obligātā dienesta sapratišu, vai vēlos saistīt savu dzīvi ar militāro jomu, ja neizdosies pabeigt augstskolu, kā esmu iepļānojis.

J.JERMĀCĀNS: – VAM palīdz veidot un attīstīt noderīgas prasmes rīcībai krīzes situācijā un valsts aizsardzībā, kā arī līderību, drošsirdību un disciplīnu, vairo fiziskās spējas, kā arī izpratni par valsts attīstības un aizsardzības pamatprincipiem. Šīs prasmes noderēs ne tikai tiem, kuri vēlas savu karjeru saistīt ar militāro nozari, bet ikvienam, jo tās ir visaptverošas. Man

tās būs īpaši svarīgas, jo nākotni vēlos saistīt ar militāro jomu. Kopš bērnības vecāki man audzinājuši patriotismu un atbildību pret savu valsti. Par to viņiem esmu ļoti pateicīgs. Nemaz neatceros, vai kādreiz esmu gribējis apgūt kādu citu profesiju. Vienmēr esmu vēlējies kļūt par karavīru un savas domas neesmu mainījis. Agrāk, dzīvojot Rīgā, katru gadu apmeklējām 18.novembra parādes, svinējām arī 4.maiju. Esmu uzaudzis ap un par militāro jomu.

E.MĒRNEIKS: – Kā jau minēju, kļūšu pašpārliecinātāks, disciplinētāks, spēšu pieņemt lēmumus dažādās dzīves situācijās, jo, apgūstot VAM, attīstās kritiskā domāšana.

H.ĶERĢIS: – Mana ikdiena kopš mazotnes saistīta ar mežiem un lauksaimniecību. Lai gan mūsdienās daudz pieminam mūsu ideālo internetu un labas zonas, apkārtņē, kur dzīvoju, lielākoties internets nav pieejams, jo nav zonas. VAM apgūtais zināšanas ļauj vieglāk orientēties apvidū, pareizi izmantojot kompasu, noteikt orientierus. Zinu, kā rīkoties, ja esmu apmaldījies. Savā ikdienā esam pieraduši daudz izmantot viedtālruņus, kaut vai sastādot maršrutu. Realitātē šie rīki mežā nedarbojas. VAM iemāca, kā rīkoties šādās situācijās.

Kāda būtu jūsu rīcība uzzinot, ka Latvijā noticis militārs uzbrukums?

G.GIBALA: – Protams, sākumā būtu šoks. Tad censtos uzzināt vairāk informācijas, kā rīkoties tālāk. Esam miermīlīga tauta. Nevēlos karu, gribu dzīvot mierīgā valstī. Saprotu, ka risks pastāv, tomēr ļoti ceru, ka iebrukums nenotiks un mūsu iegūtās zināšanas nebūs jāizmanto.

A.ANCĀNS: – Centīšos jebkādā veidā palīdzēt sev un pasargāt savus tuvākos.

A.PUŠPURS: – Pirmkārt, jāklausa, ko par situāciju saka valdība.

H.ĶERĢIS: – Pirmais, par ko domātu, ir ģimene. Ja tobrīd atrastos skolā, steigtos uz mājām. Mums, kas esam pilngadīgi, nav iespēju uzbrukuma gadījumā atstāt valsti, jo esam pakļauti mobilizācijai. Tādēļ vispirms parūpētos par mazākajiem brāļiem un māsām, par mammu un ģimenes sievietēm. Tikai pēc tam dotos vai nu uz kādu no militārajām bāzēm, vai pie speciālistiem, kuriem ir jānosaka, kā rīkoties tālāk. Galvenā atbildība gulst uz valsts pleciem – vai viņi mums kā iedzīvotājiem būs spējīgi paziņot par notiekošo?!

Kā vērtējat nesen valstī ieviestā obligātā militārā dienesta nepieciešamību?

A.PUŠPURS: – Tas ir labi. Jaunieši, kuri vēl nav izlēmuši, ko dzīvē vēlas darīt, neiznieko laiku, bet, gadu dienējot, var apdomāt nākotnes plānus.

J.JERMĀCĀNS: – Tas ir labi. Pienākot "X stundai", visbie-dējošākais ir nevis pati "X stunda", bet tas, ka nezināsi, ko iesākt. Gan VAM, gan obligātais dienests palīdz kaut nedaudz sagatavoties tādām situācijām.

E.MĒRNEIKS: – Obligātais dienests ir noderīgs, īpaši vīriešiem. Sievietes pašas var izvēlēties, vai grib to darīt. Dienests nav saistīts tikai par patriotismu, tā ir arī disciplīna.

T.OZOLIŅŠ: – Piekritu, ka dienests ir vajadzīgs. Ja paskatās uz mūsdienu jauniešiem, var redzēt, ka viņiem pieklibo disciplīna, daudzi ir slinki. Savukārt dienests palīdz šo slinkumu pārvarēt.

Fotomirkļi

Appūst valsts aizsardzības mācību

Foto - A.Kirsanovs

Izmanto rācījas. Novembra VAM nodarbībās BVĢ 12.klases audzēkņi Edgars un Reinis mācījās ar rācīju palīdzību ziņot par koordinātēm, izmantojot NATO fonētiskā alfabēta saīsinājumus. "Ja kārtīgi mācās un pārzina angļu valodu, šos saīsinājumus apgūt nav grūti," apgalvoja puīši.

Foto - A.Kirsanovs

Noderēs, mācoties par lidotāju. 12.klases audzēknes Karlina Kindzule un Ketrina Sidoroviča ar interesi apgūst valsts aizsardzības mācību. Viena no tēmām novembra nodarbībā bija topogrāfisko zināšanu nostiprināšana. "Kartēs iezīmējam koordinātes, tad ar kompasu palīdzību noteicām grādus utt.," skaidro Ketrina. Savukārt Karlina sapņo kļūt par lidotāju un ir pārliecināta, ka šajās mācību stundās iegūtās zināšanas palīdzēs pietuvoties sapnim: "Visu dzīvi esmu interesējusies par aviāciju."

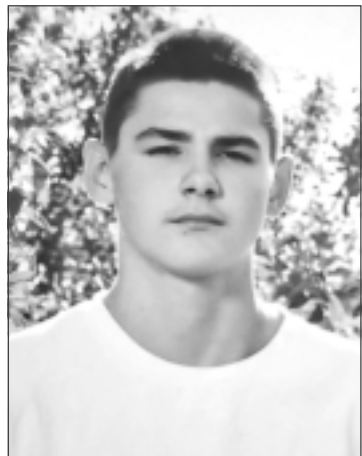
Izmēģina pirmo reizi. Maskēties nepieciešams, lai, atrodoties dabā, gaišā sejas āda neizceļas un kareivis nekļūst labi saskatāms ienaidniekam. Šīs prasmes novembra praktiskajā nodarbībā iemēģināja arī BVĢ. 10.klases meitenes.

ARTŪRS PUŠPURS, BVĢ, 11.klase

JĀNIS JERMĀCĀNS, BVĢ, 11.klase

AINĀRS ANCĀNS, Rugāju vidusskola, 10.klase

GUNTRA GIBALA, BVĢ, 10.klase

Raksts tapis ar Latvijas Republikas Aizsardzības ministrijas atbalstu

2024.gada 16.aprīlī Ministru kabinets pieņēma grozījumus vispārējās vidējās izglītības standartā, nosakot, ka no 2024.gada 1.septembra vidējās izglītības programmā iekļauta obligātā valsts aizsardzības mācības īstenošana.

Sagatavoja I.Tušinska

Saruna ar Atzinības raksta saņēmēju

Beidzot ir sajūta, ka esmu atradusi sevi

Sanita Karavoičika

“Katrs cilvēks, kurš strādā godprātīgi un ar mīlestību, pelnījis novērtējumu. Darbā, ko es daru, daudz jāieliek no sevis un no daudz kā jāatsakās. Bet, ja es nebūtu ticīgs cilvēks, iespējams, tā nebūtu. Man ļoti daudzi teikusi, – kam tev tas vajadzīgs, dzīvot viena, darītu, ko gribētu. Jā, bet es to visu daru Dievam par godu. Tā dzīvoju. Varbūt arī savu specialitāti esmu izvēlējusies, lai cilvēkiem sniegtu atbalstu un palīdzību,” teic Balvu novada pašvaldības Atzinības raksta saņēmēja SKAIDRĪTE KRAKOPE.

Šis nav pirmais apbalvojums, kas nonācis Jūsu rokās. Ar kādām sajūtām uzņēmāt ziņu par Atzinības rakstu?

– Tā ir patīkama sajūta, kad esi novērtēts, un šo sajūtu man izdevies piedzīvot jau vairākkārt. Par darbošanos biedrībā “Rudzupuķe” un “Aicinājums” savulaik Rīgā esmu saņēmusi nevalstisko organizāciju apbalvojumu “Ziedu ordenis”, mājās ir arī vairāki Goda raksti, kas pasniegti, kad vēl strādāju toreizējā Viļakas novadā. Katrs cilvēks savā darba dzīvē pelnījis pateicību, jo ikvienam ir ielikts šūpulī kaut kas, ko darīt ar mīlestību.

Atzinības raksts Jums pasniegts par ieguldījumu bez vecāku gādības palikušo bērnu audzināšanā un ģimeniskās vides nodrošināšanā. Būt audžuvecākam ir kas īpašs. Ne katrs gatavs uzņemties tādu atbildību un atvērt savas mājas durvis svešam bērnam...

– Tas tieša, ne katrs to var izdarīt. Man jau bijuši trīs audžubērni. Pirmais uz pavisam neilgu laiku bija mazs, smuks puisēns, kuru izņēma no ģimenes, jo vecāki lietoja alkoholu. Paldies Dievam, viņa mamma labojās, pārstāja lietot grādīgos dzērienus, līdz ar to atguva tiesības uz bērnu. Tagad viņa ir mamma jau diviem bērniem. Pirms gandrīz trīs gadiem paņēmu 11 gadus jaunu meitenīti Alīnu, kura dzimusi Rīgā un joprojām dzīvo pie manis. Bet pa vidu tam bija arī audžumeitene, no kuras problēmu dēļ atteicās vairākas ģimenes, bet mums izdevās atrast kopīgu valodu. 1. novembrī viņa palika pilngadīga un aizgāja lielajā dzīvē. Atvadoties audžumeitai atklāju, ka viņu cienu, jo tajā laikā, kuru viņa pavadīja pie manis, nekad nepacēla balsi un nepateica nevienu sliktu vārdu, ko atļāvās darīt pret citiem.

Kā nonācāt pie lēmuma kļūt par audžumammu?

– Tobrīd strādāju sociālajā dienestā un sapratu, ka vēlos pamainīt darbu. Kādā dienā pazīstama sieviete no Viļakas mani uzaicināja uz audžuģimeņu kursiem, jautājot, vai nevēlos piedalīties. Nedomājot piekritu, jo visu dzīvi mani vadījuši vēlme mācīties un apgūt kaut ko jaunu. Tā aizgāju uz biedrības “Airi” organizētajiem kursiem, izmācījos un ieguvu audžuģimenes un specializētās audžuģimenes statusu. Kad piedāvāja paņemt audžubērnu, pirmo paņēmu to foršo, mazo puisīti, pēc tam arī abas meitenes, kaut gan labi apzinājos, ka tā ir ļoti liela atbildība.

Ilgi domājat?

– Lēmumu pieņēmu, daudz nedomājot, bet mani bērni sākotnēji to, protams, neatbalstīja. Taču paliku pie sava. Pateicu, ka esmu kristīgs cilvēks un saprotu, ka darbi jādara arī Dievam par godu. Nolēmu un izdarīju. Un tā jau trešo gadu pie manis dzīvo audžumeita Alīna. Teikšu uzreiz, ka viegli nebija. Taču pie sevis stingri nolēmu, – lai kaut putas pa muti iet, bet gadu izturēšu. Pirmo gadu bija ļoti, ļoti grūti. Paņēmot audžubērnu, jāreķinās ar to, ka vairs nebūs brīvības, privātās dzīves, viss pakārtots viņam. Alīna ir bērns ar īpašām vajadzībām un funkcionāliem traucējumiem. Trīs reizes dienā viņa jāvanno, trīs reizes dienā jāmaina drēbes, reizi mēnesī jāved uz Rīgu pie ārstiem. Bijām uz operāciju, nākamgad plānota vēl viena. Ja man būtu pateikts, ka ir iespēja pirmajā gadā atteikties, iespējams, to būtu darījuši. Taču pati sev devu solījumu, ka gadu izturēšu. Un izturēju. Nevienosursos nevar iemācīt to, ar ko var nākties sastapties reālajā dzīvē. Bija viss – gan runāšana preti, gan roku pacelšana un vēl daudz kas cits. Bet man palīdzēja profesionālās iemaņas un pieredze. Būdama kristiete, aizvedu viņu uz baznīcu un nokristīju. Paldies priesterim Filipam, kurš Alīnai sarunāja krusttēvu. Tagad mums ir jauka tradīcija – katru gadu 1. novembrī, Visu svēto dienā, braucam uz Baltinavas katoļu baznīcu un abas dziedam saļmas. Par daudzām lietām ar Alīnu sausu muti tūkstošiem reižu esmu runājusi un skaidrojuši. Uz pirmā gada beigām jau bija kaut kādi uzlabojumi, konsultējos ar dakteriem, palīdzīgu roku vienmēr sniegti bāriņtiesa. Tagad sācies pusaudžu vecumposms, līdz ar to tas, kas piedzīvots iepriekš, pamazām sāk nākt uz āru. Parādās agresija. Bet, ņemot vērā manu pieredzi, zinu, kā rīkoties.

Sākumā nebiedēja jautājums, vai tiksiet galā?

– Sākumā nē, jo nedomāju, ka būs tik smagi. Iepriekšējā ģimene par meitenīti teica, ka viņa esot kā maza, jauka pieneņpūka... Bet bija smagi. Tagad ir labi. Viņa zina savas robežas, es arī zinu, ko var, ko nē, jo Alīna ir bērns ar īpašām vajadzībām. Taču, neskatoties uz to, es smejos, ka pēdējais vārds vienmēr piederēs Alīnai, jo viņa prot pastāvēt par savu viedokli.

Būt audžuvecākam nozīmē apzināties, ka šis bērns būs Jūsu mājās tikai uz laiku...

– Kad mācījos audžuģimeņu kursus, mums stāstīja, ka jābūt gataviem ikvienai situācijai. Jebkurā brīdī bērnu var adoptēt, kaut vai rītdien, un ar to jāsamierinās. Bet, lai kā strādātu ar sevi un mēģinātu nepieķerties, tāpat tas notiek. Kad Alīnu aizvedu uz operāciju Rīgā, palikusi istabīnā, raudāju. Man viņas bija ļoti, ļoti žēl. Sēdēju un domāju par meitenes dzīvi. Alīnas bioloģiskā mamma, kas ir skolotāja, iespējams, sabijās uzzinot, ka bērniņš piedzimis invalids. Dažus mēnešus pēc meitiņas nākšanas pasaulē viņa no mazulītes atteicās. Bet Alīna ir tik ļoti pacietīga, mēs braucam pie ārstiem, viņa paļaujas un man tic. Nekad dzīvē neesmu audžumeitai melojusi. Nekad! Viņa ļoti gribēja ieraudzīt savas ģimenes bildi. Sociālajos tīklos atradu šo ģimeni, izprintēju fotogrāfiju un Alīnas bildīti ielīmēju vidiņā... Tagad tā stāv meitenes istabā.

Alīna zina savu stāstu?

– Jā, zina, un cik viņas attīstības līmenis ļauj, saprot. Mamma ar meitu nekad nav tīkusies, viņa acimredzot baidās. Kad Alīna savu mammu sociālajos tīklos uzaicināja draudzēties, tajā pašā vakarā mamma izdzēsa visas fotogrāfijas, uzvārdu, visu... Acimredzot nav tam gatava. Bet Alīna savu māmiņu ļoti mīl, viņa gaida, speciāli ierīkotā kladē raksta mammai vēstules... Mums ar audžumeitu ir vienošanās – apsolīju, kad meitenei paliks 17 gadi, es viņas mammu uzmeklēšu. Teicu, ja man izdosies ar viņu nodibināt kontaktu, tad dzīvē savu misiju būšu izpildījis. Alīnas sapnis ir satikties ar savu īsto mammu. Tikai satikties... Viņa pieradusi, ka dzīvo citās ģimenēs, pieņēmusi tādu dzīvi, kāda ir. Šobrīd Alīna mācās Tilžas pamatskolas speciālās izglītības programmā un labprāt ļauj vaļaspriekiem. Kad bija DI projekts, vedu viņu uz visiem pulciņiem, kur vien varēja. Tagad projekts beidzies un tādas iespējas vairs nav. Taču, pateicoties invalīdu biedrībai, meitene apmeklē dejas un rokdarbus gan biedrībā, gan skolā. Tā ir viņas sirdslieta.

Kā no kādreizējās zemes ierīcības speciālistes nonācāt līdz psihologa profesijai?

– Strādāju Šķilbēnu pagastā par zemes ierīcības speciālisti un sapratu, ka gribu vēl kaut ko mācīties. Izņēmu iespēju Daugavpilī apgūt psihologa specialitāti un ieguvu bakalaura diplomu. Pēc tam vēl divus gadus nostrādāju zemesgrāmatā, līdz atskārtu, ka gribu turpināt studijas. Viļakas novadā vajadzēja psihologu, aizgāju strādāt tur, bet paralēli sāku studijas Rīgā, maģistrantūrā. Tagad skaitos psihologe ar maģistra grādu un esmu sertificējusies kā klīniskais un veselības psihologs, skolu un izglītības, kā arī konsultatīvais psihologs. Bija iespēja sertificēties trīs jomās, un visās trijās arī ieguvu sertifikātu.

Jūsu tagadējais darbs ir misija?

– Noteikti, jo ir sajūta, ka beidzot esmu atradusi sevi. Daudzi teikusi, ka tādu darbu nevarētu darīt, jo pārsvarā klienti pie psihologa nenāk ar prieku. Viņi meklē atbalstu un risinājumu problēmām. Tas laikam dots no augšas – uzklāsit un palīdzēt.

Esat mamma, audžumamma, vecmamma, psihologe un vēl arī brīvprātīgā...

– Jau vairākus gadus reizi mēnesi braucu uz Grīvas cietumu Daugavpilī, kur tiekoks, uzklāsu un runāju ar ieslodzītajiem. Cilvēki ir ļoti priecīgi, ka ar savu komandu pie viņiem braucam un runājam arī par ticības jautājumiem, jo viņiem ir šī vajadzība izrunāties. To, ko ieslodzītie vēlas atklāt, viņi atklāj un par to jūtas pateicīgi. Strādāju arī probācijas dienestā ar klientiem, kuri jau atnākuši no ieslodzījuma vietām – arī viņiem vajadzīga palīdzība. Es domāju, – ja es to varu, tad daru. Daudzus gadus, būdama psihologe, piedalījos arī nepilngadīgu bērnu, kuri cietuši no psiholoģiskas un seksuālas vardarbības, nopratināšanā. Manā praksē bija vairāki gadījumi, kad bērni, atnākuši uz konsultāciju, atzinās, ka mājās piedzīvojuši seksuāla rakstura vardarbību no savu tēvu un patēvu pusēs. Protams, par to tika ziņots tālāk un pieņemti attiecīgie mēri, bet tas bija ļoti, ļoti smagi. Jā, diemžēl arī pie mums tādi gadījumi ir. Seksuālā vardarbība ir ļoti grūti atpazīstama, vairumā gadījumu bērni noklusē par to, jo viņos iedzītas lielas bailes. Bet tā ir ļoti, ļoti liela trauma uz visu dzīvi, kuru grūti izārstēt.

Mēdz teikt, ka ticība rezultātam svarīga jebkurā profesijā. Tā ir arī Jūsu darbā?

Foto - no personīgā arhīva

Saka ‘paldies!’ Skaidrīte Krakope teic pateicības vārdus Balvu novada Bāriņtiesai, kas viņu izvirzīja apbalvojumam, un arī saviem kolēģiem Tilžas pamatskolā, kur Skaidrīte strādā par psiholoģi. Apbalvojuma saņēmēja uzsver, – tādu pelnījis saņemt ikviens, kurš godprātīgi dara savu darbu.

– Man ticība ļoti palīdz. Bet, lai būtu rezultāts, jāgrib strādāt abām pusēm. Klienti ir dažādi. Ir gadījumi, kad cilvēks atnāk un es redzu, ka viņš nav gatavs atvērties un strādāt pats ar sevi. Un tad jau skaidrs, ka arī vēlāmā rezultāta nebūs. Tādā gadījumā man ir tiesības no viņa atteikties, taču šādu opciju nekad neesmu izvēlējusies. Savukārt ļoti viegli strādāt ar motivētiem klientiem, kuri nāk ar sapratni, ka viņiem to vajag.

Kad ir gandarījums par savu darbu?

– Vienmēr, kad ir rezultāts, neskatoties uz pārāk lielo darba apjomu. Strādāju ar bērniem no 4 gadiem līdz pat sirmgalvju vecumam. Izveidojusies ļoti laba sadarbība ar Alūksnes psihiatru, kura pie manis kā pie klīniskās psiholoģes izvērtēšanai un invaliditātes grupas piešķiršanai nosūta sirmgalvjus. Vienreiz patikamu pārsteigumu piedzīvoju Ziemassvētkos, kad atskanēja zvans un pie manis ieradās kādas sirmgalves meita. Jauki, ka cilvēki atceras un pasaka paldies.

Jūsu darbs prasa lielu psiholoģisko noturību. Kur un kā atpūšaties, atjaunojat spēkus?

– Man patīk būt pie dabas, aizbraukt uz lauku mājām Šķilbēnos. Esmu vecmamma četriem mazbērniem – Dārta un Denija biežāk nāk pie manis ciemos, mazdēls Martijs tāpat, taču vecākā mazmeita Reneta jau mācās Rēzeknē robežsargos. Man patīk vienai pašai kaut kur izbraukt, atpūsties, pastaigāt. Tas nebūtu iespējams bez manas labās rokas – auklītes Justīnes Slišānes, ar kuru ļoti paveicies. Vecākiem, kuriem ir īpašie bērni, tādas aukles ir ļoti nepieciešamas, jo savādāk pazūd interese par dzīvi. Ir smagi ne tikai slimajam bērniņam, bet arī viņiem. Brīvais laiks ir vajadzīgs, lai neizdegtu.

Daudzkārt pieminējat Dievu un ticību tam...

– Ticība mūsu ģimenē iemantota no mammas. Kad vēl biju maziņa, atceros, ka viņa rītos rosījās pa virtuvi, gatavoja ēst un dziedāja Dieva dziesmas. Mēs visas četras māsas esam izaugušas ticībā un mēģinām to nodot arī savām ģimenēm, bērniem, mazbērniem. Vai sanāk? Katram pienāk savs laiks, kad viņš pievēršas Dievam. Cits uz baznīcu atnāk tikai tad, kad dzīvē satiekas ar grūtībām.

Atzinības rakstu saņēmāt īpašā dienā – valsts svētkos. Tas ir laiks, kad katrs pārdomājam dzīvi savā valstī, savā novadā...

– Svētki bija ļoti skaisti, arī priekšsēdētāja Sergeja Maksimova runa aizkustināja. Domājot par valsti, teikšu tā, – lai notiktu labas pārmaiņas, katram jāsāk ar sevi. Es arī audžumeitai mācu, ka katra diena ir skaista, viss ir labi, paldies Dievam par to, kas ir. Mēs ritā un vakarā lūdzam Dievu un pasakāmies par visu. Varbūt sākt ar to mazumiņu – pateikties, ka ir miers un mierīgas debesis virs galvām, esam apģērbti, paēduši. Tā iekšējā pašsajūta tomēr atkarīga no pašiem, kā jūtamies un ko darām, lai justos labāk. Jānovērtē tas, kas mums ir. Un tad jau būs labi.

Dzērumā abi vecāki

Māte pie stūres pilnā, mašīnā – trīs mazgadīgi bērni

2,43 promiles!

Valsts policija uzsver, ka viens no vecāku atbildīgākajiem un svarīgākajiem uzdevumiem ir rūpēties par bērnu dzīvību un drošību!

19.novembrī Valsts policijas Latgales reģiona pārvaldes Ziemeļlatgales iecirkņa Reaģēšanas nodaļas amatpersonas, pildot dienesta pienākumus, Rugāju pagastā pamanīja automašīnu “Volvo V70”, kuru vadīja sieviete 2,43 promiņu reibumā. Tās salonā atradās arī viņas trīs mazgadīgie bērni.

Auto – arī divus mēnešus jauns zīdains

Valsts policijas Sabiedrisko attiecību nodaļas vecākā speciāliste (Latgales reģiona pārvaldes jautājumos) JŪLIJA JURĀNE informē, ka šis gadījums tika konstatēts pulksten 1.39 – autoceļa “P48 Kārsava–Tilža–Dubļukalns” 44.kilometrā. Likumsargiem minētā automašīna šķita aizdomīga, jo tās vadītāja vairākas reizes šķērsoja ceļa braucamās daļas viduslīniju un iebrauca pretējā braukšanas joslā. Policijas

darbinieki pieņēma lēmumu automašīnu apturēt, konstatējot, ka to vada 1997.gadā dzimusi sieviete, kura nav noteiktā kārtībā ieguvusi transportlīdzekļa vadīšanas tiesības. Tika veikta arī alkohola pārbaude, un likumsargi fiksēja, ka sieviete pie transportlīdzekļa stūres sēdusies 2,43 promiņu reibumā. “Zināms, ka automašīnas salonā atradās arī sievietes vīrs, kurš bija alkohola reibumā, kā arī trīs mazgadīgi bērni – septiņus un sešus gadus veci, un tikai divus mēnešus jauns zīdains. Ņemot vērā, ka abi vecāki šādā stāvoklī nespēja nodrošināt pilnvērtīgu bērnu aprūpi un drošību, bērni tika nodoti citam ģimenes loceklim,” stāsta J.Jurāne.

Uzsākts kriminālprocess

Saistībā ar šo notikumu uzsākts kriminālprocess pēc Krimināllikuma 262.panta pirmās daļas – par transportlīdzekļa

vadīšanu, ja nav atbilstošas kategorijas transportlīdzekļa vadīšanas tiesību (vadīšanas tiesības noteiktā kārtībā nav iegūtas vai ir atņemtas) un ja vadītājs atrodas alkohola, narkotisko, psihotropo, toksisko vai citu apreibinošu vielu ietekmē. Par šādu pārkāpumu likumā paredzēta brīvības atņemšana uz laiku līdz vienam gadam vai īslaicīga brīvības atņemšana, vai probācijas uzraudzība, atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz pieciem gadiem. Tāpat pret māti uzsākti administratīvā pārkāpuma procesi par bērnu uzraudzīšanu, atrodoties alkohola ietekmē, kas var ierobežot spējas nodrošināt bērna drošību un aizsardzību no iespējamiem bērna dzīvības un veselības apdraudējumiem, ja to izdarījis persona, kura atbildīga par bērna uzraudzību. Saskaņā ar Bērnu tiesību aizsardzības likumu, par šādu administratīvo pārkāpumu piemēro brīdinājumu vai naudas sodu līdz 210 eiro.

Profesionālisms, pašizliedzība un nesavtīgums

Apbalvojumi – arī mūspuses ugunsdzēsējiem glābējiem

Atzīmējot Latvijas Republikas proklamēšanas 106.gadadienu un godinot ieguldījumu Latvijas un tās iedzīvotāju drošības stiprināšanā, 14.novembrī Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta (VUGD) Latgales reģiona pārvaldes amatpersonām pasniedza apbalvojumus.

Svinīgā pasākuma laikā 19 ugunsdzēsēji glābēji, kuri nesēn uzsākuši dienestu VUGD, deva arī zvērestu pašizliedzīgi kalpot Latvijas valstij. Savukārt starp apbalvotajiem ir arī mūspuses ugunsdzēsēji glābēji. Proti, par priekšzīmīgu dienesta uzdevumu izpildi, nozīmīgu ieguldījumu VUGD noteikto

uzdevumu izpildē un sakarā ar Latvijas Republikas Proklamēšanas 106. gadadienu ar VUGD III pakāpes apbalvojuma zīmi “Par priekšzīmīgu dienestu” apbalvoja Viļakas posteņa vada komandiera vietnieku virsniekvietnieku ANDRI UBAGU. Ar VUGD Goda rakstu apbalvoja Balvu daļas vada komandieri virsleitnantu AIGARU PUŠPURU. VUGD Pateicību izteica Balvu daļas ugunsdzēsējam glābējam (autovadītājam) kaprālim RAIMIM ĶERĢIM. Savukārt VUGD Latgales reģiona pārvaldes Pateicību par priekšzīmīgu dienestu un sakarā ar Latvijas Republikas proklamēšanas 106.gadadienu izteica Balvu daļas ugunsdzēsējam glābējam (auto-

vadītājam) kaprālim JURĢIM VILCIŅAM. “Aizvadītais gads vēlreiz apstiprinājis, cik svarīga ir ugunsdzēsēju glābēju loma mūsu sabiedrības drošībā. Tieši pateicoties viņu profesionālismam, pašizliedzībai un nesavtīgumam mūsu sabiedrība var justies drošāka. Savukārt apbalvojumi, kurus pasniedzām, ir apliecinājums mūsu dziļajai atzinībai un pateicībai par ugunsdzēsēju glābēju neatlaidīgo darbu un ieguldījumu sabiedrības drošības stiprināšanā. Un tas ir tikai neliels veids, kā izteikt cieņu viņu varonībai un rūpēm par ikvienu no mums,” uzsver VUGD Latgales reģiona pārvaldes komandieris pulkvedis ČESLAVS ŠMUKSTS.

Panākumi Viļakas pārvaldes robežsargiem

Mājup pārved sudraba un bronzas medaļas

Cinās vīri un dāmas! Tuvciņas sacensībās startēja ne tikai vīrieši, bet arī daiļā dzimuma pārstāves. Sieviešu grupā godalgoto 1.vietu ieguva Sofija Tereskina (Aviācijas un speciālo operāciju pārvalde), 2.vietu – Svetlana Mihailova (Valsts robežsardzes koledža), bet 3.vietu – Aiga Kroiče (Valsts robežsardzes koledža).

15.novembrī Valsts robežsardzes koledžā Rēzeknē notika Valsts robežsardzes 2024.gada čempionāta sacensības tuvciņā.

Valsts robežsardzes koledžas Rekrutēšanas un robežsardzes vēstures izpētes nodaļas sabiedrisko attiecību speciāliste LAURA PURIŅA informē, ka cikstoņiem bija jāmērojas spēkiem aizturēšanas paņēmiena pielietošanā, aizsardzībā pret sitieniem ar roku vai kāju, atbrūņošanā, atbrīvošanās no satvērieniem, metienos, kā arī uzbrukuma atvairīšanā. Dalībnieku sniegumu vērtēja tiesneši, piešķirot atzīmes pēc desmit punktu skalas. Tika vērtēta arī tuvciņas tehnikas izpildījuma precizitāte, veiklība, ātrums un racionalitāte. Rezultātā ko-

mandu vērtējumā 1.vietu izcīnīja Daugavpils pārvalde, 2.vietu ieguva Viļakas pārvalde, bet 3.vietā ierindojās Valsts robežsardzes koledža.

Robežsargi sacentās arī individuālajās disciplīnās. No Viļakas pārvaldes individuāli godalgas ieguva sekojoši robežsargi: vīriešu grupā svara kategorijā līdz 73 kg 3.vietu izcīnīja RAIMIS CIRCENS. Vīriešu grupā svara kategorijā līdz 81 kg 2.vietu ieguva ELVIJS STĪBELIS. Vīriešu grupā svara kategorijā līdz 90 kg 2.vietu izcīnīja OSKARS STACĪS. Vīriešu grupā svara kategorijā līdz 100 kg bronzas medaļas vērtajā 3.vietā ierindojās RAITIS ŠTOTAĶS. Savukārt vīriešu grupā svara kategorijā virs 100 kg 3.vietu ieguva ROBERTS KOLOTILINS.

Informē policija
Meklē personas!

Valsts policijas Latgales reģiona pārvaldes Ziemeļlatgales iecirkņa Izmeklēšanas nodaļas amatpersonas saistībā ar noziedzīga nodarījuma izdarīšanu meklē attēlā redzamās personas. Ja jūsu rīcībā ir jebkāda informācija, kas sekmētu viņu personību un atrašanās vietas noskaidrošanu, informējiet Valsts policijai, zvanot uz tālruna numuriem: 64603577, 64603535, 112, vai rakstot uz e-pasta adresi: ziemellatgale@latgale.vp.gov.lv.

Valsts policija aicina atsaukties arī pašas attēlā redzamās personas!

Informē ugunsdzēsēji

Iet bojā cilvēks un kaķis

15.novembrī pulksten 14.56 Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests saņēma izsaukumu uz Viļaku, kur vienstāva dzīvojamā mājā dega matracis 5 m² platībā. Ugunsdzēsēji glābēji no piedūmotās mājas iznesa cilvēku, kuram Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta mediķi konstatēja nāvi. Ugunsgrēka vietā tika atrasts arī bojāgājis kaķis. Pulksten 17.38 darbs notikuma vietā noslēdzās.

Lappusi sagatavoja A.Ločmelis

Saruna ar Pateicības raksta saņēmēju

Lauku cilvēki ir izturīgi un izpalīdzīgi

Aija Socka

Valsts svētku svinīgajā pasākumā Bērzpils pagasta pakalpojumu centra klientu apkalpošanas speciāliste, Svētās Annas Romas katoļu draudzes valdes locekle un Bērzpils pagasta Saietu nama audēju pulciņa vadītāja ILGA LAZDIŅA saņēma Balvu novada domes Pateicības rakstu par pilsonisko un sabiedrisko aktivitāti, ieguldījumu kultūras un sakrālā mantojuma saglabāšanā un pozitīva novada tēla veidošanā.

Kopš kura laika Bērzpils pagastu sauc par savu dzīvesvietu? Vai viegli bija iejusties?

– 2004.gada novembrī uzsāku darbu Bērzpils pagastā. Kad tikko biju pārcēlusies uz dzīvi vīra mājās Bērzpilī, pieteicos uz vakanto sekretāres vietu. Šo darba periodu atceros ar patīkamām sajūtām, jo tad Bērzpils pagastā kūsāja dzīvība. Manuprāt, tas pašvaldības modelis, kad uz vietas bija lēmējvara – deputāti, bija vislabākais. Man kā sekretārei darba bija daudz – lēmumprojektu gatavošana sēdēm, likumdošanas studēšana, klientu apkalpošana. Arī opozīcija Bērzpils pagastā aktīvi darbojās, tad tiešām varēja pilnvertīgi strādāt. Iedzīvotāji bieži vērsās pagasta pārvaldē un saņēma atbildes un informāciju, vajadzīgo dokumentāciju, tā teikt, uz vietas. Viss notika ātri un vienkārši. Paši bērzpīlieši bija saimnieki savā pagastā! Toreiz arī labāk varēja saprast, kas vajadzīgs, kas uzlabojams, kas darāms pagasta labā. Kolektīvā iejutos ātri, lai gan mani brīdināja, ka bērzpīlieši svešiniekus tik vienkārši nepieņem. Mazliet neveikli bija, ka nepazinu cilvēkus. Tagad, kad nostrādāti 20 gadi, ir iedzīvotāji, par kuriem zinu, ka tādi dzīvo pagastā, bet viņus neesmu iepaznusi.

Esat audēju pulciņa vadītāja. Vai jau bērnībā radās interese par rokdarbiem?

– Cik ļoti mūsos iekodējas bērnībā piedzīvotais, izjustais, pārdzīvotais! Mana babiņa bija liela rokdarbniece un ļoti strādīga. Nekad netiku redzējusi viņu sēžam bez darba. Arī mūs, bērnus, mudināja strādāt, kas, protams, toreiz nepatika. Bet tagad esmu pateicīga, ka mani ir darbīgums, nevaru iztikt bez darba. Audēju pulciņu sāku vadīt 2019.gadā, jo pulciņš palika bez vadītājas. Uzņēmos šo pienākumu tāpēc, ka aušana man bija sirdij tuva. Aušanas pamatus jau biju apgūsi pie savas radnieces Aldas tantes, daiļamatņu meistares. Audekla uzmešana ir ļoti smalka un diezgan sarežģīta lieta – ja pieļausi kļūdu kaut ar vienu diegu, izlabot būs ļoti grūti. Pati aušana gan ir relaksējoša nodarbe – krāsainu pavedienu spēles iedarbojas kā labvēlīga krāsu terapija un iepriecina ar gala rezultātu.

Vai bieži māju piepilda pašceptās rudzu maizes un pīrāgu smarža? Kas iemācīja cept maizi?

– Rudzu maize ir latviešu spēka avots. Iztuos pret maizes cepšanu ar lielu bijību un pietāti. Tagad reti kurā mājā cep rudzu maizi, bet to īsto rupjmaizi ar bērnības garšu, kā cepa vecmāmiņa, sajust grib daudzi. Man ir paveicies, ka mājās ir īstā maizes krāsns. Tas mani arī mudināja cept rudzu maizi, jo nav nekā garšīgāka par tikko ceptu maizi ar kūstošu sviestu virs tās. Un arī maizes aromātu, kas piepilda visu māju, nevar vārdos aprakstīt! Ziemas mēnešos maizi cepu biežāk, vasarā, karstā laikā – retāk. Cept maizi isti neviens mani nemācīja, bet atcerējos, kā to darija mana tante. Pirmā maize, kad cepu, diez ko laba nesanāca, bet ar katru reizi, paprasot padomus pieredzējušām maizes cepējām, maizīte sanāca labāka un garšīgāka. Arī pīrāgus un kūkas man patīk cept, bet no biežākas cepšanas attur tas, ka pēc tam tie ir jāēd!

Darbojaties Bērzu Svētās Annas Romas katoļu draudzes valdē. Kādi tuvākie darbi ir valdes darba kārtībā?

– Ļoti spilgti palicis atmiņā mūsu pagasta vadītājas Birutas Bogdanes teiktais, ka mūsu Bērzu baznīciņa ir kā skaists, balts gulbis. Ļoti gribas, lai izdotos to pārvērst patiesi skaistā, baltā gulbī. Pēdējos gados draudzes valde aktīvi cenšas piesaistīt naudu baznīcas atjaunošanai, ir realizēti vairāki projekti. Pašlaik notiek būvdokumentācijas izstrāde baznīcas fasādes atjaunošanai. Ļoti lepojamies ar mūsu prāvestu Oļģertu Mīsjūnu, kurš ar savu sirsnību un labestību piesaista arvien vairāk un vairāk ticīgo. Mūsu baznīcu apmeklē daudz cilvēku no citiem novadiem, notiek daudz kristību un kāzu ceremoniju. Tāpēc jācenšas visiem spēkiem atjaunot un saglabāt šo mūsu dārgumu.

Pagastā ir bagāta kultūras dzīve. Ar ko vēl Bērzpils vārds ir atpazīstams tuvākā un tālākā apkaimē?

– Nupat Bērzpils Saieta nams organizēja valsts dzimšanas

Foto - E. Gabranovs

Ilga Lazdiņa. “Savā dzīvē vados pēc principa: nedari otram to, ko negribi, lai tev dara! Daudz dzirdēts, bet, ja katrs to ievērotu, tad dzīve būtu daudz labāka,” pārliecināta Pateicības raksta saņēmēja.

dienas pasākumu “Latvietis ar Bērzpili sirdī”, kurā daudzi bērzpīlieši dalījās pārdomās, atbildot uz jautājumu: “Kas man ir Bērzpils?” Stāstījumi patiešām aizkustināja! Lai gan Bērzpils nav mana dzimtā vieta, tā tomēr ir īpaša. Es mīlu Bērzpili! Tās ir manas mājas. Dzīvoju ļoti skaistā vietā ar pievienoto vērtību. Izejot pagalmā, redzu zemnieku labības laukus, līcas klānus, Bērzu purvu, mūsu baznīciņu. Mana draudzene reiz teica: “Ilga, tev ir dabasskats par miljonu!”

Domāju, ka Bērzpils vārds ir atpazīstams tuvu un tālu ar stipriem zemniekiem, amatu meistariem: keramiķiem, alus darītājiem, maizes cepējiem, siera sējējiem, aušanas meistariem. Atpazīstams arī ar dabas un kultūrvēsturiskiem objektiem. Pirms kovida pagastā attīstījās tūrisma nozare, iesaistījās visi pagasta pārvaldes darbinieki: izveidojām līcas apmetnes atpūtas vietu, ainavisko parku, uzņēmām tūristus, iepazīstinājām viņus ar mūsu pagastu, cienājām ar zivju zupu. To varētu attīstīt arī turpmāk, tikai jāatzīst, ka ģeopolitiskā situācija ir atstājusi savu ietekmi uz šo nozari.

Daudzus gadus ikdienā strādājat ar cilvēkiem. Vai darbs brīžiem nogurdina? Nav bijusi doma mainīt nodarbošanos?

– Manā pirmajā darbavietā – Krišjāņu bērnudārzā “Zvaniņš” – arī bija darbs ar cilvēkiem, tikai maziņiem, strādāju jaunākajā grupiņā. Pēc kolhozu likvidācijas slēdza arī bērnudārzu, tā sāku strādāt pašvaldības darbā un turpinu līdz šai dienai. Jā, darbs ar cilvēkiem nav vienkāršs, jo cilvēku raksturi un izturēšanās ir dažādas. Ir bijušas arī uz konfliktu provocējošas situācijas, bet nekad nekonefektīvu ar klientu, cenšos visu paskaidrot mierīgi, ievērojot amatam noteiktās ētikas normas. Esmu ievērojusi, ka konfliktu vislabāk atrisināt var ar smaidu.

Darbs ar cilvēkiem nogurdina, tāpēc brīvdienās izvēlos palikt mājās, baudīt klusumu un pabūt vienatnē. Ik pa laikam arī pavidū doma, ka darbs būtu jāmaina. Bet, lai to mainītu, būtu jāmēro tāls ceļš uz kādu no pilsētām. Iespējams, tas būs jādara... Dzīve rādīs.

Vai četrās darba dienās var paspēt izdarīt to darbu, ko iepriekš – piecās? Kā mainījies ikdiena pēc pagastu apvienību izveides?

– Jau vairākus gadus pagasta pārvaldē man nav pilnais darba laiks, bet pēc pagastu apvienību izveides klientu apkalpošanas speciālista amats ir pusslodze. Tā kā pašvaldība ir pārgājusi uz četru darba dienu nedēļu, darbā esmu tikai divas dienas nedēļā. Protams, arī darba pienākumi ir pārdalīti, noņemot tos no klientu apkalpošanas speciālistiem laukos. Rodas tāds uzskats, ka mēs it kā neko nemākam. Tas sāpina. Saprotu, ka novadā ir problēmas ar finansēm, bet visvairāk no tā cieš darbinieki tieši laukos.

Kā vērtējat pagasta iedzīvotāju iespējas dzīvot un**strādāt savā dzimtajā pusē?**

– Iespējas ir ļoti minimālas. Darbavietu Bērzpilī nav. Jaunieši laukos var palikt strādāt tikai savās saimniecībās, kurās jau ir tehniskais nodrošinājums. Bet tā jau ir valsts politika, kas arī tendēta uz lauku iznīcību. Neaizsargātākie ir tieši vecāka gadagājuma cilvēki. Pēc pasta nodaļu aizslēgšanas, piemēram, daudziem iedzīvotājiem ir problēmas nomaksāt rēķinus. Bet lauku cilvēki, it īpaši Latgalē, ir izturīgi un izpalīdzīgi, daudz nečikst, iet un meklē risinājumu.

Kas valsts svētku mēnesī, domājot par Latviju, silda sirdi un kas sarūgtina?

– Mīlu Latviju kā tēvzemi un dzimteni, bet no valsts vadītājiem gribētu sagaidīt lielāku cieņu pret latviešu tautu. Nezinu, kā tas nākas, ka mākam tikai skaisti runāt, bet darbi uz priekšu neiet.

Kā Jūsu ģimene svin svētkus? Kuri svētki ir gaidītākie?

– Svētki ir tad, kad atbrauc bērni un mazbērni, parasti svinam ģimenes lokā, gatavojam svētku pusdienas. Man vismīļākie un sirsnīgākie ir Ziemassvētki, kad dodamies uz dievkalpojumu un tad mājās iedezam svecītes, kas silda sirdi un izstaro mieru.

Rudenī un ziemā izpaliek dārza darbi, līdz ar dabu arī ļaudīm raksturīgs rimtāks solis. Kā labprāt atpūšaties?

– Esmu cilvēks, kas pilsētā nevarētu dzīvot, jo man vajag dabu, dārzu, puķu dobes, siltumnīcu... Man vajag sēt, stādīt, ravēt, pārstādīt... Savu dzīvi nespēju iedomāties bez puķēm, kaut arī tās prasa milzīgu darbu, it sevišķi vasarā, bet no tām nekad neatteiktos. Ziemā, kad brīvāks laiks, aužu vai paskatos kādu labu filmu. Jā, arī plānoju pavasara sējas darbus, skatos jau sēklu piedāvājumus. Atpūšos pie dabas, mīlu Latvijas dabu: līcu, Lubāna ezeru, kur braucu peldēties, purvus un mežus, kur eju ogas lasīt, pļavas, kur vācu tējas. Arī dejošanu sieviešu deju kopā un satikšanos ar draudzenēm uzskatu par labu atpūtu.

Vai piekrītat, ka visu dzīvi ir jāmaina? Ko vēl gribētu apgūt?

– Laikā, kad mūsu vidē ir ienākušas tehnoloģijas un pamazām arī mākslīgais intelekts, lai saglabātu savu konkurētspēju darba tirgū, ir jāmainās visu mūžu, un to arī nemitīgi darām. Pārejām uz elektroniskajiem dokumentiem, apgūstam jaunus dokumentu sistēmas programmas. Atceros, kā vajadzēja rakstīt uz rakstammašīnas, pēc tam parādījās pirmie datori, kas bija jāapgūst. Tagad viss virzās uz elektroniskajiem dokumentiem. Drīz ar roku vairs rakstīt nemācēsīm. Pat paraksts ir elektronisks! Ko es vēl gribētu iemācīties? Neko sarežģītu. Gribētu attīstīt kādu no hobijiem: daiļdārzniecību, kulināriju.

Informē "Sadales tīkls"

Ar elektrības lietošanu saistīti ieradumi, kas mājokli padara dzīvībai bīstamu

Vai tiešām jūsu māja ir jūsu cietoksnis? Lai mājokli ikviens varētu justies elektrodroši, svarīgi pārliedzieties, ka ir kārtībā elektrosaimniecība, kā arī izskatiet paradumus, kas var radīt elektrotraumas vai ugunsgrēkus.

Šogad Latvijā no sadzīves elektrotraumām savos mājokļos cietuši jau 44 cilvēki, tostarp trīs pieaugušie ir gājuši bojā. Savukārt Latvijas Apdrošinātāju asociācijas apkopotie dati liecina, ka katrs piektais ugunsgrēks apdrošinātajos īpašumos saistīts ar elektrību (bojātām elektroierīcēm vai elektroinstalāciju).

Kas rada bīstamas situācijas un kā sevi pasargāt? AS "Sadales tīkls" eksperti ir apkopojuši piecus tipiskus ieradumus, kas mājokli padara elektrobīstamu.

Elektrisko pagarinātāju pārslogošana vai nepareiza lietošana

Elektriskais pagarinātājs nav vienkārši "rozešu skaita palielinātājs". Tas ir paredzēts noteiktai slodzei, kas parasti ir norādīta uz pagarinātāja korpusa, piemēram, 3000 vati (W). Pieņemsim, ka mājoklī izmantojam elektrisko tējkannu ar jaudu 1800 W, tosteri ar jaudu 800 W un sulas spiedi ar jaudu 1200 W. 3000 W pagarinātājam būtu droši vienlaikus pieslēgt tikai divas no minētajām ierīcēm, bet ne visas vienlaikus, lai to nepārslogotu. Katras elektroierīces jaudu var noskaidrot pievienotajā instrukcijā vai uz korpusa.

Diemžēl tam nereti nemaz nepievēršam uzmanību un

mēdzam pārslogot pagarinātājus, vienlaikus saslēdzot tajos par daudz vai pārlietu jaudīgas iekārtas, kas var rezultēties arī ugunsgrēkā. Otra kļūda – telpām paradzētus pagarinātājus izmantot ārā, piemēram, mājas pagalmā. Tas ir bīstami, jo iekšējām domātām elektroierīcēm nav atbilstošas mitruma aizsardzības klases (var notikt īssavienojums).

Tāpat ir būtiski pareizi lietot arī mobilos pagarinātājus spolēs jeb izritināmos pagarinātājus. Tos pirms lietošanas vienmēr ir pilnībā jāatritina, pretējā gadījumā pagarinātājs var aizdegties.

Patvaļīgs elektrotehnikas remonts, īpaši pirms tam neatslēdzot elektrības padevi

Tas izklausās neticami, taču Latvijā vairākkārt ir notikušas bīstamas elektrotraumas, jo cilvēks ir pašrocīgi labojis spriegumam pieslēgtu elektroierīci. Vēl šogad kāds Latvijas iedzīvotājs šādi ir guvis tik spēcīgu elektriskās strāvas triecienu, ka piedzīvoja klīnisko nāvi. Ja kādai elektroierīcei ir nepieciešams remonts, to visdrošāk ir uzticēt elektrospeciālistam. Ja tomēr pieņemts lēmums to darīt paša spēkiem, ierīce vispirms jāatvieno no sprieguma!

Bieža kļūda ir arī dažādu remontdarbu veikšana, pirms tam neatslēdzot elektrību konkrētai telpai vai visam īpašumam (atslēdzot drošības slēdžus jeb *korķus*). Piemēram, naglu vai dībeļu dzišana sienā, – ir jāatceras, ka elektrības vadi un kabeļi ir arī aiz apmetuma, un darbu laikā varam tos *aizķert*.

Bojātu elektroierīču lietošana

Ja ierīce *sit pa pirkstiem* vai tai ir acīmredzami bojājumi, piemēram, plaisas vai bojāta vada izolācija, no tās ir jāatbrīvojas vai jāuztic speciālistam saremontēt. Turpinot bojātas ierīces lietošanu, cilvēks riskē gūt elektrotraumu. Tas ir īpaši bīstami, ja mājās uzturas mazi bērni vai mājdzīvnieki, jo tad elektrotraumas riskam varam pakļaut arī viņus.

Novārtā atstāts mājokļa iekšējais elektrotīkls

Katram mājoklim ir iekšējais tīkls jeb vadi un kabeļi aiz apmetuma. Arī rozetes un gaismas slēdži ir daļa no šīs elektroinstalācijas, un ir būtiski pievērst uzmanību, vai šī saimniecība ir kārtībā. Rozetēm un slēdžiem ir stingri jāturas sienā, visiem vadiem ir jābūt nosegtiem. Reizēm rozete vai gaismas slēdzis

var *sist pa pirkstiem*, citreiz var būt jūtama deguma smaka vai dzirdama sprakstoša skaņa – šos signālus noteikti nedrīkst ignorēt, jo tas var liecināt par nopietniem bojājumiem elektroinstalācijā un tās elementos.

Vēl viens būtisks signāls elektroinstalācijas bojājumiem var būt bieža drošības slēdžu jeb *korķu* atslēgšanās. *Korķus* var *izsist* par daudz jaudīgu elektroierīču lietošana vienlaikus, tomēr, ja tie atslēdzas bieži un bez izskaidrojuma, noteikti ir jāsaazinās ar elektriķi un jālūdz veikt elektroinstalācijas pārbaudi. Atbilstoši Latvijā spēkā esošiem ugunsdrošības noteikumiem katram nekustamā īpašuma īpašniekam elektroinstalācijas pārbaude ir jāveic vismaz reizi desmit gados. Latvijā ne mazums dzīvojamo māju ir celtas padomju laikā, un pirms vairākiem gadu desmitiem izbūvēts elektrotīkls, visticamāk, vairs nebūs atbilstošs mūsdienu elektroierīču lietošanas paradumiem.

Ja vismaz kādu no šiem signāliem esi manījis savā ikdienā vai neatceries, kad elektriķis mājās pēdējoreiz ir pārbaudījis elektroinstalāciju – nedzīvo uz pulvermucas, sarunā elektrospeciālista vizīti!

Elektroierīces ūdens tuvumā

Ūdens ir lielisks elektrības vadītājs, tāpēc elektrisko ierīču turēšana vai lietošana tā tuvumā ir ārkārtīgi bīstama. Tādēļ ir vērts pārdomāt elektroierīču izvietošanu virtuvē un vannasistabā – vai pagarinātājs nestāv par tuvu izlietnei, vai elektroierīču vadi ir drošā attālumā no ūdens u.tml. Ejot vannā, noteikti nevajadzētu līdzī ņemt viedierīci, kas pieslēgta lādēties turpat vannas tuvumā noliktam pagarinātājam, – viena neveikla kustība, un ierīce var iekrist ūdenī, vai arī, kāpjot ārā no vannas vai dušas, ar slapjām kājām riskējam uzķāpt pagarinātājam. Noteikti vajadzētu arī izvairīties no elektroierīču lietošanas ar mitrām rokām.

Lai palīdzētu novērst elektrotraumas, "Sadales tīkls" šogad īsteno informatīvu kampaņu "Elektrošoks". Tās centrālā aktivitāte ir elektrodrošības spēļu šovs ar viedokļu līderu dalību, kurā ikviens informatīvi izklaidējošā veidā var gūt jaunas zināšanas par elektrodrošību. Raidījums pieejams "Sadales tīkla" sociālo mediju kontos.

Informē VSAA

Informācija ārvalstīs dzīvojošajiem par Latvijas pensijas izmaksas turpināšanu

Līdz 15. decembrim ārvalstīs dzīvojošajiem Latvijas pensijas saņēmējiem Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūrā (VSAA) jāiesniedz iesniegums par pensijas izmaksas turpināšanu 2025.gadā. To nosaka Ministru kabineta noteikumi Nr. 542 "Latvijas Republikā piešķirto valsts pensiju izmaksas kārtība personām pēc izbraukšanas uz pastāvīgu dzīvi ārvalstīs".

Visērtāk pensijas izmaksas turpināšanu pieprasīt neklātienē. **Iesniegumu var nosūtīt:**

uz VSAA oficiālo e-adresi vai elektroniskajā pastā pasts@vsaa.gov.lv, parakstītu ar Latvijas drošo elektronisko parakstu (eID karti/eParaksts mobile) (šajā gadījumā iesniegumam var nepievienot notariālo apliecinājumu, ka persona ir dzīva);

pa pastu – iesniegumam obligāti jāpievieno notariālā apliecinājuma oriģināls.

Iesniegumu pensijas izmaksas turpināšanai **var iesniegt arī:**

personīgi klātienē jebkurā VSAA nodaļā;

pilnvarota persona, nosūtot pa pastu ar pievienotu pilnvaru, vai klātienē, uzrādot pilnvaru. Iesniegumam obligāti jāpievieno notariālā apliecinājuma oriģināls.

Dzīvojot Eiropas Savienības/Eiropas Ekonomikas zonas dalībvalstī, pensijas saņēmējs par iespēju apliecināt dzīvības faktu var interesēties dzīvesvietas valsts kompetentajā iestādē

pensiju jautājumos.

Kanādā vai Gērnzijā dzīvojoša persona var atsūtīt aizpildītu kompetentās iestādes apstiprinātu iesniegumu Latvijas pensijas izmaksas turpināšanai – veidlapa "Application for pension payment continuation".

Dzīvības apliecinājums nav jāiesniedz Latvijas pensijas saņēmējiem, kuri dzīvo: Lietuvā, Igaunijā un Austrālijā, jo informācijas apmaiņa par pensiju saņēmējiem iestāžu starpā notiek elektroniski.

Krievijā, Baltkrievijā un Ukrainā, ja pensijas izmaksa notiek ar šo valstu iestāžu starpniecību.

Lai turpinātu saņemt apgādnieka zaudējuma pensiju, ir nepieciešams notariālais apliecinājums, ka gan pensijas saņēmējs, gan apgādājama, kuram pensija ir piešķirta, ir dzīvi. Tas nozīmē, ka pensijas saņēmējam (piemēram, vecākam) jāiesniedz VSAA dzīvības apliecinājums gan par sevi, gan par savu apgādājamo (bērnu).

Ja apgādājama, kurš saņem apgādnieka zaudējuma pensiju, sākot ar 1.oktobri studiju apliecināšanai (no 18 gadu sasniegšanas) un pensijas izmaksas pagarināšanai atsūta derīgu mācību izziņu, tad notariālo apliecinājumu papildus var nepievienot.

Iespējams, ka ārvalstīs notariālas darbības var veikt arī citas juridiskas personas vai iestādes. Līdz ar to katrā konkrētā gadījumā iesniegto dokumentu un tajā norādīto informāciju, kas apliecina personas dzīvības faktu, VSAA izvērtēs atsevišķi.

Informē NVA

Aicina pieteikties darba devējus bezmaksas konsultācijām

Darba devējus, kuri nodarbina vai plāno nodarbināt darbiniekus ar invaliditāti, Nodarbinātības valsts aģentūra (NVA) aicina pieteikties bezmaksas konsultācijām par personu ar invaliditāti nodarbināšanas jautājumiem.

Konsultācijas norisināsies 27.novembrī, 2.decembrī un 16.decembrī. Konsultācijas notiek no plkst. 9.00 līdz 12.00 tiešsaistē – videokonferenču platformā *Microsoft Teams*. Konsultācijas sniedz Profesionālās tālākizglītības centra "FIBRA" pasniedzēji NVA īstenotā Eiropas Sociālā fonda (ESF) Plus projekta "Pasākumi iekļaujošai nodarbinātībai" ietvaros.

Konsultācijas laikā speciālists cilvēku ar invaliditāti nodarbināšanas jautājumos izskaidro valsts normatīvos aktus, kas regulē personu ar invaliditāti nodarbināšanu; informē par invaliditātes grupām, veidiem un nodarbināšanas specifiku, ņemot vērā invaliditātes veidu; stāsta, kādos gadījumos ir jāveic darba vietas pielāgojums, kā sekmēt darbinieka ar invaliditāti iekļaušanos darba vidē un darba kolektīvā, kā pārvarēt iespējamās komunikācijas grūtības, risināt problēmu situācijas u.c.

Pieteikties konsultācijām darba devēji var tuvākajā NVA filiālē vai elektroniski – NVA tīmekļvietnes sadaļā "Konsultācijas". Visu NVA filiāļu kontaktinformācija atrodama NVA vietnes sadaļā "Kontakti". Pēc pieteikšanās darba devējam tiks nosūtīta pieslēgšanās instrukcija un saite.

Informē Zemkopības ministrija

KLP stratēģiskā plāna 2023.-2027.gada grozījumi vienkāršo atbalsta maksājumu piemērošanu lauksaimniekiem

Eiropas Komisija (EK) apstiprinājusi Zemkopības ministrijas (ZM) izstrādātos citos grozījumus Latvijas Kopējās lauksaimniecības politikas stratēģiskajā plānā (KLP SP) 2023.-2027.gadam. Galvenās izmaiņas skar tiešo maksājumu un lauku attīstības intervencu piemērošanu, vienkāršojot nosacījumus un izvairoties no pārliekas prasību detalizācijas.

KLP SP ir pārskatīti vairāki laba lauksaimniecības un vides stāvokļa (LLVS) standarta nosacījumi, precizējot tos mitrāju un kūdrāju aizsardzībai, buferjoslu izveidei gar ūdensobjektiem un augu maiņai. Vienkāršoti nosacījumi vairāku ekoshēmu atbalsta saņemšanai, lai mazinātu administratīvo slogu lauksaimniekiem, izvairoties no pārliekas KLP SP prasību detalizācijas. Ir iestrādāti nosacījumi par sociālo nosacījumu sistēmu, kas saistītas ar darbu un nodarbinātības apstākļiem vai darba devēja pienākumiem. Izmaiņas tiešo maksājumu pasākumos (intervencēs) būs piemērojamas no 2025.gada.

Tāpat KLP SP ir precizēti nosacījumi vairākās lauku attīstības pasākumos. Plašāku informāciju par EK apstiprinātajiem grozījumiem var lasīt ZM tīmekļvietnē. KLP SP īstenošanai 2023.-2027.gadam ir paredzēti 2,5 miljardi EUR, kur lielākā finansējuma daļa jeb 1,714 miljardi EUR paredzēti tiešo maksājumu veidā. Lauku attīstības pasākumiem ir paredzēti 0,791 miljards EUR, un Tirgus kopējās organizācijas atbalsta pasākumiem – 10,1 milj. EUR.

KLP stratēģiskā plāna grozījumus sagatavoja ZM eksperti sadarbībā ar nozares pārstāvjiem, 2024. gada pirmajā ceturksnī organizējot vairākas KLP ekspertu darba grupas. Sanāksmēs eksperti kopīgi ar lauksaimnieku un vides nevalstiskajām organizācijām pārrunāja un vienojās par nepieciešamajiem grozījumiem. KLP SP grozījumi 2024.gada 14. maijā tika saskaņoti arī ar KLP stratēģiskā plāna 2023.-2027.gadam Uzraudzības komiteju.

Latvijas KLP SP ir vidēja termiņa politikas plānošanas dokuments, kas nosaka atbalsta prioritātes un atbalsta instrumentus lauksaimniecībai un arī lauku attīstībai. Pēc pirmā KLP atbalsta īstenošanas gada tika secināts, ka ir nepieciešamas izmaiņas vairākos atbalsta pasākumos, lai samazinātu nosacījumu detalizētības pakāpi KLP SP un radītu administratīvo slogu lauksaimniekiem, kā arī lai palielinātu lauksaimnieku interesi pieteikties plašākam atbalsta klāstam.

Pārdod

Pārdod 3-istabu dzīvokli Balvos. Tālr. 29284664.

Pārdod jaunu saldētavu (105x80x50), 2 gadi garantija, 200 eiro. Tālr. 26414518.

Pārdod Peugeot 508 SW, 1.6, 115 kW, TA 11.25., no Francijas, 2012.g. reģ. Latvijā, 6550 eiro. Tālr. 28323112.

Pārdod Latvijā audzētu cūkgaļu. Piegāde bezmaksas. Tālr. 20305564.

Skaldīta malka. Cena 37 EUR/berkubā. Piegādes apjoms līdz 7 berkubiem. Ir sausā. Tālr. 25543700.

Pārdod skaldītu malku, ir sausa. Vedam gan bērtas, gan krāmētas kravās. Ir pieejama malka maisiņos, tālr. 26550272.

Pārdod skaldītu malku. Tālr. 28772537.

Pērk

Pērk izcirstus mežus, 3000 EUR/ha. Tālr. 25674659.

Craftwood pērk meža īpašumus, cena no 1500-10000 EUR/ha. Tālr. 26360308.

Pērk traktora puspiekabi ar iekrāvēju apaļkoku pārvešanai. Tālr. 28772537.

IEPĒRK MAJLOPUS
-AUGSTAS CENAS
-SAMAKSA TŪLĪTĒJA
-ELEKTRONISKIE SVARI
tel. 27777733
www.galasparrade.lv

Z.s "Strautiņi"
iepērk mājlopus.
Samaksa tūlītēja. Labas cenas.
Tālr. 29411033.

Līdzjūtības

Skumji galvas noliec priedes klusās,
Nolist viršos rieta mirdzums silts,
Nošalc vēsma, mierīga lai dusa,
Lai tev viegla dzimtās zemes smilts.
Skumju brīdī izsakām dziļu līdzjūtību **Skaidritei Pilātei**, pavadot mūžībā brāli **JĀNI**.
Bijušie Skaidrites klasesbiedri
Tilžas vidusskolā un
Voldemārs Čeksis

Reiz pienāk diena, nelūgta un skarba,
Kad dziļi, dziļi daudziem sirdis sāp.
Izsakām visdziļāko līdzjūtību **bērniem Edgaram, Aijai un mazbērniem**, tēvu, vectēvu **JĀNI PILĀTU** mūžības ceļā pavadot.
Arsenijs, Ārija

Pierimst soļi, klusē domas,
Neskan mīļās mātes balss,
Tikai klusa sāpe sirdī
Ilgi vēl pēc viņas sauks. (E.Zāļite)
Mūsu klusa un patiesa līdzjūtība
Ilzei Ezerrozei ar ģimeni, MĀMIŅU mūžībā pavadot.
Z/S "Vecavotiņi"

Ir aplkusuši soļi,
Vien paliek mīlestības gaišais stars.
Antra, izsakām klusu un patiesu līdzjūtību, **VIRU** mūžībā pavadot.
Ilona, Guna

Ja nākas kaut ko ļoti tuvu zaudēt,
Tad nākas gluži cilvēcīgi skumt. (O.Vācietis)
Kad pāri brāja **GUNĀRA** kapu kopīnai klājusies smilšu un ziedu sega, izsakām līdzjūtību **Ritai Čipatei un tuviniekiem**.
Olga Zelča ar ģimeni

Atrasts

Atrasta ANTOŅINAS JAUNDŽEIKARES karte. Interesēties redakcijā.

Lūgšim svecēm rādīt gaismu,
Skujām taku izrotāt.
Dosim līdzī smilšu sauju,
Ziedus mūža gājumam.

(V.Kokle-Livīņa)
Izsakām patiesu līdzjūtību **Antraī Zelčai, meitām, pārējiem tuviniekiem, GUNĀRU** aizsaulē pavadot.
Arturs Pauliņš ar ģimeni

Aiz katra paliek dzīve
Un pasacītais vārds,
Bet atmiņas tik dārgas
Sirds ilgi saglabās. (M.Jansone)
Izsakām visdziļāko līdzjūtību **Viktoram Solovjovam un pārējiem tuviniekiem**, no **MĀRAS SOLOVJOVAS** uz mūžu atvadoties.
Mājas kaimiņi Raiņa ielā 40

Vai tie mākoņi piekusuši,
Vai tu esi aiz mākoņiem, māt,
Varbūt dievkoka tumšajā zarā
Vēl ar tevi var parunāt... (S.Kaldupe)
Izsakām patiesu līdzjūtību **Ilzes ģimenei**, kad mūžības ceļā aizsaukta mīļā māte **MĀRA SOLOVJOVA**.
Aivars, Edgars, Alla, Dmitrijs, Gaida, Nora, Valentīna, Aelīta

Reiz pienāk diena, nelūgta un skarba,
Kad dziļi, dziļi daudziem sirdis sāp. (O.Skujā)
Mūsu klusa un patiesa līdzjūtība
Viktoram Solovjovam, pārvarot sāpju smagumu, mīļo **SIEVU** mūžībā pavadot.
1972.gada klasesbiedri un audzinātāja

Tā aiziet mūsu mīļie,
Aiziet no ikdienas rūpēm –
Mierā un klusumā prom,
Paliek vien dvēseles gaismā...
Izsakām visdziļāko līdzjūtību **Zentai, Ivetai, Karinai**, viru, tēti, vectēvu **ALEKSANDRU JASINSKI** mūžības ceļā pavadot.
Ločmeļu ģimene Lauku ielā

Patiesi līdzjūtības vārdi sāpju brīdī
sievai **Zentai, Ivetai, Karinai un tuviniekiem**, pavadot **ALEKSANDRU JASINSKI** mūžības ceļā.
Kaimiņš Anatolijs

Preses abonēšana 2025.gadam

Abonē **Vaduguni** redakcijā!

"Vaduguns" abonēšanas cenas 2025.gadam (EUR)

FIZISKĀM PERSONĀM
2024.gada
12 mēnešu

7,70

23,00

46,00

85,40

Radās neskaidrības, zvani – tālr. 26161959.

<p>Vaduguns INDEKSS 3004 IZNĀK OTRDIENĀS, PIEKTDIENĀS IZDEVĒJS SIA "BALVU VADUGUNS" Nodokļu maksātāju apliecības Nr. LV43203002982</p>	<p>REDAKCIJAS ADRESE TEĀTRA IELĀ 8 BALVOS, LV-4501 NORĒĶINU KONTS A.S. SEB BANKA Nr. LV21UNLA0024000467345, kods UNLALV2X <small>Publicētie materiāli ne vienmēr atspoguļo redakcijas viedokli. Par faktu, skaitļu pareizību, kā arī par sludinājumu tekstiem atbild to autors.</small></p>	<p>REKLĀMA, SLUDINĀJUMI D.Dimitrijeva T. 64507018 26161959</p>	<p>REDAKTORS E.GABRANOVŠ – T. 29360850 ŽURNĀLISTI: S.KARAVOIČIKA – T. 26707934; A.SOCKA – T. 29378903; I.TUŠINSKA – T. 27145837; A.LOČMELIS – T. 26665086. KOREKTORE – S.GUGĀNE GRĀMATVEDE S.BĒRZIŅA – T. 25908200 ŠOFERIS A.KIRSANOVŠ – T. 27870730 Tālrunis-autoatbildētājs – 64520961</p>	<p>e-pasts: vaduguns@apollo.lv mājaslapa: vaduguns.lv Datortālrunis- SIA "Balvu Vaduguns", R.KACĒNS Iespējams SIA "Poligrāfijas grupa Mūkusalā", Rīgā, Mūkusalas 15A Tirāža – 2040</p>
---	---	--	--	--